

Fredag den 30. november 2012 (D)

1

29. møde

Fredag den 30. november 2012 kl. 10.00

Dagsorden

1) 1. behandling af beslutningsforslag nr. B 13:

Forslag til folketingsbeslutning om forberedelse af en dansk sproglov.

Af Alex Ahrendtsen (DF) m.fl.
(Fremsættelse 23.10.2012).

2) 1. behandling af beslutningsforslag nr. B 22:

Forslag til folketingsbeslutning om afskaffelse af bonus ved tidlig studiestart.

Af Rosa Lund (EL) m.fl.
(Fremsættelse 02.11.2012).

Meddelelser fra formanden

Formanden:

Mødet er åbnet.

I dag er der følgende anmeldelse:

Jørgen Arbo-Bæhr (EL) m.fl.:

Beslutningsforslag nr. B 35 (Forslag til folketingsbeslutning om at øremærke 12 uger af barselsorloven til fædre).

Titlen på den anmeldte sag vil fremgå af www.folketingstidende.dk (jf. ovenfor).

Fra medlem af Folketinget Marlene Borst Hansen, der har orlov, har jeg modtaget meddelelse om, at hun fra og med den 1. december 2012 atter kan give møde i Tinget.

Hans Vestagers hverv som midlertidigt medlem af Folketinget ophører fra nævnte dato at regne.

Det første punkt på dagsordenen er:

1) 1. behandling af beslutningsforslag nr. B 13:

Forslag til folketingsbeslutning om forberedelse af en dansk sproglov.

Af Alex Ahrendtsen (DF) m.fl.
(Fremsættelse 23.10.2012).

Kl. 10:00

Forhandling

Formanden:

Forhandlingen er åbnet. Kulturministeren.

Kl. 10:01

Kulturministeren (Uffe Elbæk):

Dansk Folkeparti har fremsat beslutningsforslag nr. B 13, som pålægger regeringen at forberede forslag til en dansk sproglov. B 13 indeholder både et meget overordnet forslag om at forberede en sproglov og nogle helt konkrete forslag til, hvordan en sproglov kan regulere. Lad mig begynde med det overordnede forslag om en sproglov.

Ideen om at indføre en sproglov har som bekendt været fremlagt før. Dansk Folkeparti fremsatte et næsten identisk forslag i 2006, og man enedes herefter om at nedsætte et sprogudvalg. Der var tale om et fagligt udvalg med sprogprofessor Jørn Lund som formand. Sprogudvalget skulle bl.a. se på, om der var behov for en overordnet sproglov. Udvalget kom frem til, at det var der ikke. Udvalget konkluderede, at man ikke kunne finde, og nu citerer jeg: »... et praktisk begrundet behov for lovgivning til beskyttelse af det danske sprog.« Den daværende regering delte sprogudvalgets vurdering. Det gør denne regering også.

Vi mener ikke, at der er behov for en overordnet lovgivning for det danske sprog. Det mener vi af to årsager:

For det første har vi ikke tradition for at foretage en ren symbollovgivning i Danmark. Hvis sprogløven udelukkende skal være en overordnet erklæring uden i øvrigt at regulere noget, er der ingen grund til at indføre den. Det var også sprogudvalgets holdning.

For det andet har vi jo allerede i dag mulighed for at regulere, at der i øvrigt tages sprogpoltiske initiativer på de enkelte områder, hvis det er nødvendigt eller gavnligt. Regeringen mener netop, at varetagelsen af sprogpoltiske spørgsmål bør finde sted der, hvor den konkrete faglige ekspertise også er til stede, altså i den enkelte sektor: forskningssektoren, undervisningssektoren osv.

Det ændrer ikke på, at det danske sprog er noget, som regeringen tager meget alvorligt. Det danske sprog er en uundværlig del af vores hverdag, vores relationer, vores samfund og vores kultur, og regeringen mener i høj grad, at det danske sprog skal bruges, udvikles og bevares. Vi mener bare ikke, at måden at sikre dette på er at indføre en sproglov. Samtidig har regeringen den holdning, at det danske sprog ikke er det eneste sproglige redskab, som danskerne vil få brug for i fremtiden. Der er tale om en balancegang, hvor vi i Danmark er nødt til at gå på to ben:

Vi skal ruste os til en verden, hvor informationer, uddannelser og netværk i stigende grad går over landegrænser og sprogrænser, og hvor fremmedsprogskompetencer er helt og aldeles afgørende for, at Danmark kan følge med i konkurrencen om at have en veluddannet, kompetent arbejdskraft.

På samme tid skal vi arbejde for, at danske børn og unge mestrer det danske sprog i tale og på skrift. Den balance er afgørende for regeringens, og vi skal hele tiden holde os det for øje, hvis vi vil have en begavet og tidssvarende sprogpolitik.

I forslaget er der naturligvis en bevågenhed om den rolle, som uddannelsessystemet spiller i forhold til sprogudviklingen i vores samfund. Der er en tæt sammenhæng, da den sproglige udvikling jo i høj grad sker i uddannelsessystemet, og uddannelse og forskning bidrager med nye begreber og en dybere forståelse af vores verden via sproget.

Jeg vil gerne understrege, at denne regering satser markant på uddannelse, og dette uddannelsesløft vil bidrage til en fortsat udvikling af vores levende danske sprog. Det er helt afgørende, at vores børn og unge lærer at tale, læse og skrive dansk. Derfor står det danske sprog helt centralt i dagtilbud, folkeskolen og på ungdomsuddannelserne.

I de senere år er der gennemført en række relevante tiltag. Der er indført obligatorisk sprogvurdering i dagtilbud, og børne- og undervisningsministeren har igangsat et udviklingsprogram målrettet dagtilbud, hvor der er fokus på dansksproglig forståelse. Der er indført i alt seks ekstra ugentlige lektioner i dansk i 1. til 3. klasse. På de 3-årige gymnasiale uddannelser er der arbejdet med et øget fokus på elevernes studieforbereende skrivekompetencer, og på erhvervsuddannelserne er der sket en målrettet indsats om læsevejledning i forbindelse med den nationale læsehandlingsplan.

Regeringens vision er, at vi skal have danmarkshistoriens bedste uddannede generation. Derfor fremlægger regeringen snart et udspil til et løft af folkeskolen. Udspillet har overordnet til formål at sikre en fagligt stærk folkeskole for alle med særlig fokus på dansk og matematik. Som en naturlig del af det faglige løft indeholder udspillet også elementer rettet mod at styrke undervisningen i fremmedsprog. Fremmedsprog er også prioriteret som et indsatsområde i ministeriets forsøgs- og udviklingsprogram for de erhvervsfaglige uddannelser, og her i slutningen af 2012 gennemføres anden runde af et stort udviklingsprogram på det gymnasiale område, hvor der bl.a. kigges på fremmedsprog.

Kl. 10:06

Ser vi på de videregående uddannelser, finder vi, at det danske sprog og brugen af et korrekt sprog er en helt naturlig del af uddannelsernes kvalitet. Den altovervejende del af uddannelserne på bachelorniveau har dansk som undervisningssprog, ligesom det er en helt selvfølgelig forpligtelse for landets uddannelsesinstitutioner at deltage i en offentlig debat og derigennem formidle aktuel viden og forskning til offentligheden på vores nationale sprog.

Dansk som arbejds- og undervisningssprog er altså en ganske naturlig og grundlæggende del af institutionernes virke. Institutionerne er ikke blot passive brugere af sprog, men har som forsknings- og uddannelsesinstitutioner en nøglerolle i forhold til den løbende udvikling af dansk som et komplet, funktionsdueligt sprog inden for videregående uddannelser og forskning. Dette forhold skal så balanceres med hensynet til internationaliseringen. Uddannelserne skal forberede de studerende til et globaliseret arbejdsmarked, hvor fremmedsprogskompetencer, herunder både engelskkompetencer og øvrige fremmedsprogskompetencer er helt centrale, ligesom den forskning, der foregår på landets universiteter, skal være af højeste internationale klasse.

I et lille sprogområde som Danmark er fremmedsprogskompetencen helt central, og brugen af andre sprog finder nødvendigvis sted i alle dele af vort samfund. Vi må ikke sætte vores vækst, innovati-

onskraft og kompetenceniveau tilbage i forhold til andre lande ved at stække udfoldelsen og brugen af andre sprog end dansk. Samtidig skal vi selvfølgelig altid være bevidste om, i hvilken retning udviklingen går. Derfor etablerer Uddannelsesministeriet snarligt et uddannelsesregister, der giver mulighed for at monitorere udviklingen i undervisningssproget for alle landets videregående uddannelser. Uddannelsesregisteret vil som noget nyt indeholde informationer om, hvilke sprog de enkelte uddannelser udbydes på. Regeringen er altså i høj grad opmærksom på det danske sprogs betydning. Regeringen iværksætter løbende tiltag, som løfter de dansksproglige kompetencer, og holder i øvrigt øje med den sprogpoltiske udvikling på landets uddannelsesinstitutioner.

Når jeg ser på det danske sprog på kulturområdet, mener jeg faktisk, at vi på det område slet ikke har grund til at være bekymrede. Det danske sprog lever i bedste velgående; det fornyer sig hele tiden, og det er vel ingen overdrivelse at sige, at det er en af de absolutte hovedingredienser i danskernes kreative frembringelser. Der produceres masser af dansksproget musik, der produceres dansksproget teater og dansk litteratur. Danskerne samles om dansksprogede tv-serier som »Matador« og »Forbrydelsen«, og der produceres dansksprogede film, som både sælger billetter i Danmark og vinder internationale priser – bare tænk på »Jagten« eller på »En kongelig affære« i indeværende år, som begge bl.a. har vundet priser for bedste mandlige skuespiller, der vel at mærke taler dansk.

Netop filmområdet er jo et af de konkrete punkter, som nævnes i beslutningsforslaget. Dansk Folkeparti ønsker at stoppe støtten til danske film, hvor der tales andre sprog end dansk, færøsk, grønlandsk eller til nød nordisk. Der skal med andre ord ikke gives midler til Lars von Triers engelsksprogede film, som fremover skal klare sig på markedsvilkår. Det er i mine øjne et godt eksempel på, at der ikke er grund til at forberede en sprogløve. Vi har nemlig en bred filmaftale fra 2010, som Dansk Folkeparti i øvrigt også er med i, hvor der er lagt en begrænsning på, hvor mange fremmedsprogede film, der årligt kan få filmstøtte, nemlig 4-8 film ud af i alt 60-75 spillefilm over hele aftaleperioden.

Det er et godt eksempel på, at ordførerne har sat sig sammen og formuleret en aftale, som bl.a. handler om sprogpolitik. Og så er filmområdet som nævnt et rigtig godt eksempel på, at vi i allerhøjeste grad har grund til at være tilfredse og optimistiske omkring det danske sprog. Så er det vel ingen ulempe, at vi også af og til bliver beriget med en fremmedsproget film af Lars von Trier, og det er bestemt heller ingen ulempe for Danmark, at udlandet takket være den danske filmstøtte får del i resultaterne af Lars von Triers anstrengelser.

Der er masser af andre eksempler på, at vi på kulturområdet fører sprogpolitik. Vi fører sprogpolitik, når vi støtter vores gode forfattere og dansksyngende musikere. F.eks. har regeringen på finansloven for 2013 afsat permanente midler til at fastholde et højt støtteniveau til forfatterne. Jeg har derudover nedsat et udvalg, som skal give biblioteksafgiften et digitalt eftersyn. Der er i forhold til bøgerne også tale om et tiltag med et sprogpoltisk perspektiv, nemlig en ny og opdateret biblioteksafgift til den digitale tidsalder til gavn for danske forfattere.

Det har naturligvis også betydning for det danske sprog, når vi giver støtte til medierne, teatrene eller bibliotekerne. Og så er der naturligvis støtte til de institutioner, som beskæftiger sig mere snævert med det danske sprog, dvs. Dansk Sprognævn og Det Danske Sprog- og Litteraturselskab. Dansk Sprognævn har bl.a. til opgave at rådgive og informere om brugen af det danske sprog og at fastlægge retskrivningen. Det Danske Sprog- og Litteraturselskab står for den kulturbevarende del ved at dokumentere og udgive værker om dansk sprog og litteratur fra de ældre tider og op til i dag.

Regeringen gør altså masser af ting på kulturområdet, som sikrer, at det danske sprog har gode vilkår. Og måske vigtigst af alt: Vi oplever, at danskerne bruger det danske sprog og videreudvikler og be-

varer sproget, fordi det danske sprog er en helt afgørende del af vores kultur og vores hverdag. Helt overordnet vil jeg tillade mig at konkludere, at regeringen passer godt på det danske sprog, det danske samfund passer godt på det danske sprog, og – sidst, men ikke mindst – danskerne passer godt på det danske sprog. På den baggrund kan regeringen ikke støtte op om beslutningsforslaget om forberedelsen af en dansk sproglov.

Kl. 10:12

Formanden:

Der er en kort bemærkning fra hr. Alex Ahrendtsen.

Kl. 10:12

Alex Ahrendtsen (DF):

Tak til ministeren for hans redegørelse. Nu er det ikke kun Dansk Folkeparti, der er bekymret, også Dansk Sprognævn er bekymret. Man har sagt efter at have været i foretræde i Kulturudvalget, at dansk sprog er inde på første trin af et sprogs dødsspiral, og det er f.eks., når der bliver undervist på engelsk på universiteterne. Så det er ikke kun Dansk Folkeparti, der er bekymret, det er også Dansk Sprognævn.

Så ved vi fra vores nordiske lande, Island, Norge, Sverige og Finland, at der har man indført en sproglov. Mit spørgsmål skal i første omgang være: Vil ministeren ikke tage kontakt til sine nordiske kolleger, kulturministrene deroppe, tage en snak med dem om, hvorfor de har ment, det var vigtigt at lave en sproglov, og så vende tilbage og tage en snak og en debat med de øvrige kulturordførere, og mig selvfølgelig, her i Folketinget eller i Kulturudvalget, så vi kan diskutere, hvorfor de nordiske lande har ment, det var så vigtigt, og hvorfor vi i Danmark ikke mener, det er så vigtigt. Det vil jeg som udgangspunkt gerne have svar på, altså om ministeren synes, det kunne være en god idé, at vi lader os inspirere af udlandet. Det ved jeg ministeren meget gerne vil, og det her er jo det nære udland.

Kl. 10:13

Formanden:

Ministeren.

Kl. 10:13

Kulturministeren (Uffe Elbæk):

Jeg har selvfølgelig også spurgt ind til mine kollegers erfaringer fra de nordiske lande og hørt om rationalet bag, at de i Finland, Sverige, Island og Norge har en egentlig sproglov. Det viser sig, at det skyldes, at der er nogle helt andre problemstillinger i spil i de respektive lande. I Finland har man to sprog, altså både svensk og finsk, og loven omhandler, hvordan man beskytter de to sprogs rolle i det finske samfund. Det samme gælder Sverige, som også tager hensyn til andre typer sprog end det svenske, fordi der er minoritetssprog.

Jeg vil meget gerne lave et lille kort notat om, hvad rationalet er bag det, at man i de nordiske lande har ambitioner om at indføre en sprogpolitik, og oversende det til hr. Alex Ahrendtsen. For hvert land viser det sig, at det er meget specifikke lokale problemstillinger, men jeg vil meget gerne oversende det.

Kl. 10:14

Formanden:

Hr. Alex Ahrendtsen.

Kl. 10:15

Alex Ahrendtsen (DF):

Tak for det. I Danmark eller i hvert fald i riget har vi fire sprog; der er dansk, der er grønlandsk, der er færøsk, og så er der også tysk i Sønderjylland, så det er jo ikke noget argument. Men jeg vil da se frem til at modtage det.

Så nævner ministeren undervisningssektoren, og at man der sætter på dansk. Så har jeg to spørgsmål. For det første: Hvorfor vil regeringen så oprette internationale linjer i kommunale folkeskoler, hvor der bliver undervist på engelsk? For det andet: Ved ministeren, at der nu undervises på engelsk i mere end 20 pct. af alle uddannelser på universiteterne? Og så har jeg ikke engang medtaget de uddannelser, hvor der både bliver undervist på dansk og på engelsk? Er ministeren virkelig ikke bekymret, og hænger politikken sammen?

Kl. 10:15

Formanden:

Ministeren.

Kl. 10:15

Kulturministeren (Uffe Elbæk):

Allerførst vil jeg sige, at ministeren overhovedet ikke er bekymret. Som jeg også sagde i min indledende tale, har det danske sprog det ganske, ganske godt. Det er, dels fordi regeringen selvfølgelig er optaget af det, dels fordi danskerne er optaget af det, så jeg har faktisk ikke nogen bekymring på området.

Der er selvfølgelig politiske holdningsforskelle mellem Dansk Folkeparti og regeringen på det her område. Jeg oplever, vi har ét fælles område, og det er, at vi gerne vil sikre det danske sprog, men regeringen har også ambitioner om, at vores børn og unge har gode fremmedsprogskompetencer. Så regeringen går på to ben: Den går på et stærkt dansksprogligt ben, og den går på et stærkt fremmedsprogligt ben. Min erfaring er, at når man går på begge ben, går man faktisk ret godt, men hvis man kun går på ét ben, halter man. Derfor har jeg det sådan, at jeg synes, at Dansk Folkeparti har en haltende politik på det her område.

Kl. 10:16

Formanden:

Tak til kulturministeren. Så er det hr. Michael Aastrup Jensen som Venstres ordfører.

Kl. 10:17

(Ordfører)**Michael Aastrup Jensen (V):**

I dag behandler vi beslutningsforslag nr. B 13, og forslaget lægger jo op til forberedelse af en dansk sproglov. Hensigten er fin, nemlig at styrke og udvikle det danske sprog som et helt og sammenhængende sprog. Det danske sprog er absolut det, der definerer os som folk og som nation. Rundtomkring i verden lærer mennesker dansk for at kunne læse H.C. Andersens eventyr eller Søren Kirkegaard's filosofiske værker. Det danske sprog er afgørende for vores kulturelle fællesskab og for vores fædrelands historie. Vi skal beskytte og værne om vores modersmål.

Selv om vi har sympati for forslaget's målsætning, mener vi dog ikke, at en decideret sproglov er det rette middel. Venstres synspunkt er, at det danske sprog spiller en central rolle for dansk kultur. Det fastslår vi gerne igen, nu hvor ideen om dansk sprogbrug hos offentlige institutioner atter diskuteres i Folketinget. Af samme årsag er det afgørende, at det danske sprog også fremover vil være landets kultursprog. Redskaberne til styrkelse af dansk sprog skal dog ikke gå gennem forbud og unødigt regulering. Derimod er der andre tiltag i den politiske værktøjskasse, som skal i brug. Her kan bl.a. nævnes en endnu bedre danskundervisning, sprogstimulation og en styrkelse af sprogkompetencer hos lærere og pædagoger.

Under VK-regeringen gennemførte vi en lang række initiativer, som har forbedret vilkårene for dansk sprogbrug. Vi sikrede flere timer i dansk i folkeskolen, og vi fremmede reelt sproget også hos de tosprogede børn. Vi havde samtidig et generelt fokus på at styrke sprogkunderskaberne blandt de studerende, og også i public service-kontrakterne med DR har vi lagt vægt på et dansk sprogbrug.

Danmark er et åbent og internationalt samfund. Det skal vi blive ved med at være. At vores land ikke er en ø, afspejler sig bl.a. i forskningsverdenen. Forskningsområder er i høj grad internationaliseret, og det må vi forholde os til. Derfor skal vi træde varsomt med bastante krav om dansk sprogbrug på dette felt. Det samme gør sig gældende på uddannelsesområdet. Kundskaaber i engelsk og eventuelt andre fremmedsprog er nemlig vigtige i den globaliserede tidsalder, som vi lever i.

Efter Venstres opfattelse er det ikke en opgave for Folketinget at formulere sprogpolitikker for dansk erhvervsliv. Til gengæld ønsker vi ikke at forhindre virksomhederne i selv at gøre det. Som det også nævnes i bemærkningerne til forslaget, har flere offentlige og private virksomheder i forvejen lavet forskellige sprogpoltiske tiltag. Derfor er det reelt svært at se nødvendigheden af decideret at lovgive på området. F.eks. er lovgivning om dansk sprogbrug i ansættelseskontrakter en unødigt indblanding i arbejdsmarkedets forhold. I Venstre har vi nemlig tillid til, at arbejdsgivere og lønmodtagere selv kan løse denne udfordring.

I Venstres optik skal man være tilbageholdende med at lovgive om kriterier for filmstøtte helt ned til den mindste detalje. Det betyder, at vi er forbeholdne over for ønsket om kun at tildele offentlig dansk filmstøtte til dansksprogede film.

Så afslutningsvis vil jeg understrege, at det er vigtigt, at dansk sprog fortsat styrkes og udvikles. Derfor er der nogle udmærkede intentioner i beslutningsforslaget. Samtidig er vi i Venstre glade for betoningen af danskundervisningens afgørende rolle i folkeskolen. Men en decideret sprogløvs ligger imidlertid ud over, hvad vi som liberale anser for påkrævet og nødvendig lovgivning. Venstre kan derfor ikke støtte beslutningsforslaget.

Kl. 10:20

Formanden:

Der er en kort bemærkning fra hr. Alex Ahrendtsen.

Kl. 10:21

Alex Ahrendtsen (DF):

Tak til ordføreren for hans tale. Jeg bemærker, at ordføreren opremser de tiltag, som VK-regeringen satte i søen, da den sad på regeringsmagten, og at ordføreren mener, at vi ikke behøver at gøre mere, fordi det allerede har hjulpet. Jeg har her en opgørelse fra forskningsministeriet, og jeg vil egentlig bare spørge, om ordføreren er klar over, at der kommer flere og flere uddannelser, som udelukkende bliver udbudt på engelsk. I 2007 var det 17 pct., og i 2011 er det 20 pct. Mener ordføreren så virkelig, at VK-regeringens tiltag har været nok, når vi ser sådan en udvikling?

Kl. 10:21

Formanden:

Ordføreren.

Kl. 10:21

Michael Aastrup Jensen (V):

Ja, det gør jeg, for jeg mener nemlig, at det er vigtigt, at vi fastholder balancen i det her ved på den ene side at sikre, at det danske sprog styrkes som kultursprog og styrkes i den generelle undervisning, bl.a. ved fokus på de tosprogede børn, men på den anden side lever vi altså i en globaliseret verden og må erkende, at engelsk og kendskab til andre fremmedsprog er af afgørende betydning, hvis vi skal klare os i den konkurrence. Derfor har jeg intet problem med, at der på uddannelsesområdet er linjer, hvor al undervisning foregår på engelsk, for det får vi kun endnu flere uddannede personer ud af.

Kl. 10:22

Formanden:

Hr. Alex Ahrendtsen.

Kl. 10:22

Alex Ahrendtsen (DF):

Det giver jo ikke nogen mening. Det stritter jo i alle retninger. Det bliver jeg altså nødt til at sige. Man kan ikke på den ene side sige, at man vil styrke dansk sprog, og så på den anden side afvikle det i uddannelsessektoren.

Mit næste spørgsmål skal være: Mener ordføreren, at vi f.eks. skal have internationale skoler i kommunalt regi, hvor der undervises på engelsk, tysk og fransk og intet andet? Mener ordføreren, at det er fint, at vi i dag har fire folkeskoler, hvor der bliver undervist på engelsk i naturfag, og at det er med til at styrke elevernes danske kompetencer?

Kl. 10:23

Formanden:

Ordføreren.

Kl. 10:23

Michael Aastrup Jensen (V):

Nu synes jeg ikke, at det stritter. Jeg synes, at det med balancen er meget enkelt og meget vigtigt. Vi skal sørge for, at det danske sprog er noget, vi værner om. Vi er et lille sprogområde, der er alt for få mennesker, der taler dansk, og derfor skal vi selvfølgelig også beskytte det. Men vi skal ikke samtidig leve i en osteklokke, som er lidt det, jeg føler at ordføreren for Dansk Folkeparti, hr. Alex Ahrendtsen, lægger op til, og bare tale dansk, og så går det hele nok. Det er altså ikke i ret mange andre lande, at man taler dansk, og hvis vi skal klare os i en globaliseret konkurrence og få genskabt noget af væksten, skal vi altså også have et større kendskab til fremmedsprog.

Så jeg er bl.a. stor tilhænger af internationale skoler. Jeg synes, det er en god ting. Men det betyder jo ikke, at vi ikke samtidig skal styrke dansk i skolerne. Det er jo noget af det, vi bl.a. har været med til at gennemføre under VK-regeringen og har været med til at følge.

Kl. 10:24

Formanden:

Tak til Venstres ordfører. Hr. Mogens Jensen som socialdemokratisk ordfører.

Kl. 10:24

(Ordfører)

Mogens Jensen (S):

Tak. For Socialdemokraterne er det selvfølgelig også vigtigt, at vi i Folketinget og den danske regering er med til at værne om, styrke, fastholde og udvikle det danske sprog. Hvis man ikke har noget sprog, er man jo ingenting. Sproget har utrolig stor betydning for os – meget mere betydning, end vi måske umiddelbart tillægger det, for det er der jo bare. Men det er der jo ikke, hvis vi ikke hele tiden har fokus på det og er med til at styrke og udvikle det i de sammenhænge, hvor det er nødvendigt.

Vi har før diskuteret Dansk Folkepartis forslag om at indføre en sprogløvs her i Folketinget og i øvrigt også i udvalgsarbejder i Folketingets Kulturudvalg. Der er forslaget jo de tidligere gange blevet afvist, og det er det bl.a. på baggrund af, at der har været nedsat et ekspertudvalg, som har skullet vurdere, hvilke tiltag der er nødvendige i Danmark for at bevare og udvikle det danske sprog. De afleverede deres konklusion i 2008 i rapporten »Sprog til tiden«, og der er konklusionen også klar: En sprogløvs er ikke vejen til at udvikle, fastholde og sætte ind på områder, hvor det danske sprog måske kunne have behov for at blive styrket. Alene af den grund, kan man sige, er Dansk Folkepartis forslag jo på ingen måde en løsning.

Men forslaget er også helt utilstrækkeligt i øvrigt til at udgøre et grundlag for en sprogpoltik i Danmark. En sprogpoltik skal, som også kulturministeren var inde på, nødvendigvis gå på to ben. Det

ene ben er, at vi fastholder og udvikler det danske sprog, og det andet ben er, at vi er nødt til i en globaliseret verden at sikre og styrke danskernes fremmedsprogskompetencer. Og denne del af sprogpolitikken, som er utrolig vigtig for Danmark i en globaliseret verden, forholder Dansk Folkepartis forslag sig jo slet ikke til.

Beklageligvis forholder man sig heller ikke til det, der måske er en af de største trusler mod det danske sprog, nemlig at utrolig mange danskere – desværre alt for mange danskere – ikke behersker det danske sprog. Der er over 700.000 danskere, som har svært ved at læse og skrive vores sprog og udtrykke sig på vores sprog. Det er jo en udfordring, som Dansk Folkeparti slet ikke forholder sig til. Her har regeringen lagt en lang række indsatser frem. Alene på sidste års finanslov blev der afsat 25 mio. kr. til at styrke læse-stave-indsatsen for danskere, der har svært ved sproget, og også på finansloven for 2013 er der afsat midler til initiativer.

Som kulturministeren redegjorde for, er regeringens oplæg til en ny folkeskolereform også præget af et klart ønske om at styrke dansk i skolen, og det er måske den allervigtigste indsats, der kan gøres i forhold til at udvikle og styrke det danske sprog.

Dansk Folkepartis beslutningsforslag har så ydermere, som også Venstres ordfører var inde på, en række besynderlige forslag og delelementer. Det ene handler om det her med, at den danske filmstøtte ikke må støtte film med udenlandsk sprog. Ikke alene ville det forhindre, at man støttede Lars von Triers fantastiske film, som har bragt Danmark international berømmelse ud over den danske ganske verden, men også film af andre danske instruktører, såsom Susanne Bier, der har vundet en Oscar for en udenlandsksproget film, ville det ikke være muligt at få støtte til fra Danmark. Jeg kan slet ikke se perspektivet i det. Det ville ødelægge Danmarks muligheder på filmområdet internationalt, og jeg kan ikke forstå, at Dansk Folkeparti kan mene det.

Det andet handler om, at hvis det står til Dansk Folkeparti, skal studieværter i f.eks. DR åbenbart også have påtaler, hvis de kommer til at bruge engelske ord i programmerne. Jeg synes, det er absurde forslag, og særligt vil jeg gerne fremhæve DR's indsats i forhold til at hævde og udvikle det danske sprog. De har oven i købet for et par år siden ansat en sprogredaktør, som netop skal sørge for, at DR er med til at styrke det danske sprog.

Vi skal bevare og udvikle det danske sprog, og vi skal styrke danskernes kompetencer i fremmedsprog. Det gør vi med fornuftige tiltag der, hvor der er behov for det, og ikke med symbolske slag i luften og absurde forslag, som Dansk Folkepartis forslag her om en sproglov er udtryk for. Så jeg tror, det fremgår med al tydelighed, at Socialdemokraterne ikke kan støtte Dansk Folkepartis beslutningsforslag.

Kl. 10:30

Formanden:

Hr. Alex Ahrendtsen for en kort bemærkning.

Kl. 10:30

Alex Ahrendtsen (DF):

Nu var det jo bl.a. Socialdemokraterne, der lukkede de 700.000 indvandrere ind, og ikke os, og det er derfor også Socialdemokraterne, der har ansvaret for det. Nu handler den her debat ikke om fremmedsprog, osteklokke og internationalisering. Sådan som jeg hører det, går regeringen ikke på to ben. Den halter på begge ben. Man vil ikke lave en fremmedsprogstrategi, og nu vil man heller ikke være med til at lave en sproglov.

Mit konkrete spørgsmål går på EU. Dansk Sprognævn anbefaler, at der gøres en særlig indsats for, at der bliver talt dansk i EU. Nu har Socialdemokraterne jo statsministerposten, og statsministeren har det med at tale engelsk i Europa-Parlamentet, når hun er dernede. Hvad er ordførerens holdning til, at Sprognævnet opfordrer til, at der bliver talt dansk dernede? Og vil ordføreren gå hjem til sin

gruppe og sige, at han synes, at der skal tales dansk, når man er i EU og i Europa-Parlamentet?

Kl. 10:31

Formanden:

Ordføreren.

Kl. 10:31

Mogens Jensen (S):

Jeg synes, at man i internationale sammenhænge skal tale det sprog, man føler det er passende at tale ved den pågældende lejlighed. Nu arbejder jeg selv internationalt, bl.a. i Europarådet, og i nogle sammenhænge er det fornuftigt at tale engelsk, i andre sammenhænge er det fornuftigt at tale dansk eller nordisk. Det kommer helt an på situationen, og det er efter min opfattelse ikke noget, vi skal have bestemmelser om eller lovgive om.

Kl. 10:31

Formanden:

Hr. Alex Ahrendtsen.

Kl. 10:31

Alex Ahrendtsen (DF):

Jeg forstår det som et nej til at tale dansk i EU. Det er jeg selvfølgelig ked af.

Mit andet spørgsmål går på sprogteknologi og en termbank. Det er Sprognævnets anbefalinger, at vi afsætter nogle penge, så vi kan udvikle dansk som sprog i sprogteknologiske redskaber og ikke være henvist til Microsofts og IBM's lidet glørværdige indsats. Der er også anbefalinger om en termbank, som oversættere kan bruge. Er det noget, som Socialdemokratiet kunne tænke sig at arbejde for og eventuelt også afsætte midler til på næste års finanslov?

Kl. 10:32

Formanden:

Ordføreren.

Kl. 10:32

Mogens Jensen (S):

Vi har jo været med i de diskussioner, der tidligere har været her i Folketinget, bl.a. om en termbank, og vi har også anbefalet, at det blev undersøgt, hvilke muligheder der er, og hvad perspektiverne er i at etablere en termbank. Det er jo blevet undersøgt, og man har også hørt alle de parter, som i så fald skulle være involveret i at bruge en termbank. Der må man jo sige, at langt de fleste ikke mener, at det er et velegnet redskab. De mener, at det tager for mange ressourcer, og at der vil være for meget bureaukrati forbundet med det, og de er ikke sikre på, at nytten vil være den helt store. Det synes jeg så at man må tage til efterretning.

Det, vi fra socialdemokratiske side synes er vigtigt, og det er faktisk også det, Sprognævnet tidligere har påpeget, er det her med at følge udviklingen af sprogene på universiteterne. Som kulturministeren nævnte, laver regeringen nu et uddannelsesregister, der gør, at vi præcist kan følge udviklingen i anvendelsen af sprog på de videregående uddannelser. Der er jo ingen problemer med anvendelse af dansk på bacheloruddannelserne, men på de videregående uddannelser følger vi nu udviklingen i form af et slags årligt sprogbarometer. Det er meget tilfredsstillende.

Kl. 10:33

Formanden:

Tak til den socialdemokratiske ordfører. Hr. Hans Vestager som radikal ordfører.

Kl. 10:33

(Ordfører)

Hans Vestager (RV):

Jeg skal begynde med at udtrykke min glæde både over det, som kulturministeren har sagt, og over det, som ordførerne for Venstre og Socialdemokratiet har sagt. De er gode til at beskrive den aktuelle situation, men min horisont er en lidt anden.

Det var i årene mellem 1208 og 1219, at sjællænderen Saxo færdiggjorde »Gesta Danorum«. Det er et værk skrevet på latin, det var tidens sprog i Europa. Danmark havde på daværende tidspunkt gjort sig fri af vasalforholdet til den tyske kejser, vi var nået til Valdemarslægtens tid, og det skulle så hele vores kulturkreds gøres opmærksom på. Det var, efter at Saxos værk var blevet trykt i Paris i 1514, at værket fik sit europæiske gennembrud. I 1575 oversatte Anders Sørensen Vedel fuldstændigt værket til dansk, sådan at alle nu kunne læse om danernes bedrifter. Og siden hen er der som bekendt fulgt oversættelse efter oversættelse.

Den i Bergen fødte Ludvig Holberg beherskede det latinske sprog. »Niels Klims underjordiske rejse« blev skrevet på latin, den bog var også beregnet på en europæisk udbredelse. Holberg var dog også i stand til at udtrykke sig sådan på dansk, at »Jeppe på Bjerget«, som vist også var sjællænder, stadig vandrer lyslevende rundt iblandt os.

Da den af jyskfødte forældre Søren Aabye Kierkegaard skulle indlevere sin magisterafhandling, ansøgte han om, og det var en stor nyhed i tiden, og fik tilladelse til at skrive den på dansk. Dog skulle teserne foreligge på latin. Søren Kierkegaard var fortrinlig, meget dygtig til latin.

Vi behandler i dag et forslag fra Dansk Folkeparti om en folketingsbeslutning om forberedelse af en dansk sproglov. Radikale Venstre er imod, at der vedtages en sproglov, sådan som det formuleres i forslaget til folketingsbeslutning. En af begrundelserne for ikke at følge det fremsatte forslag er, at man så vil vedtage en lov, som gør det tydeligt, at »min moders stemme« ikke er så betydningsfuld, som man selv måtte synes. Ved at vedtage en sproglov ville man bestemme, hvordan der skulle tales om kærligheden, eller man ville give en idé om, at det sprog, som vi er født med, ikke er godt nok.

Det, der er det særlige ved sproget, er, at sproget handler både om det mindste og om det største. Det mindste er den enkelte sprogbruger, og det største siges at være Gud. Det kan endda siges på en sådan måde, at Gud er en begivenhed i sproget. Det er en kritik af en falsk brug af sproget som en autoritetsfaktor, at Habermas har formuleret, at det inderste i livet er den herredømmefri kommunikation. Søren Kierkegaards udtryk var noget af det samme, nemlig at al eksistensmeddelelse er indirekte, og Grundtvig udtrykte det på følgende måde:

»Med ordet skabes gode kår for barnekæmper lave, så de kan le ad banesår og springe over grave.«

Med omtalen af Saxo og Holberg og med de her forelagte citater har jeg forsøgt at tydeliggøre, at det er nærliggende at forstå vor tilværelse historisk-poetisk. Det er desuden vigtigt, at man både kan sit modersmål og de sprog, som er nødvendige for ens arbejdsliv. Det var en af manglerne ved den vesttyske skoleordning, at der i den ikke var nogen undervisning i fremmedsprog. Da Erik Scavenius, han var dengang statsminister, var kaldt til Berlin i anledning af et tysk ønske om, at der skulle underskrives en antikominternpagt, lykkedes det statsminister Scavenius at undgå at underskrive denne pagt. Det ville have gjort Danmark til en krigsførende nation på tysk side med alt det negative, det kunne medføre. På et fotografi ser man statsministeren i samtale med rigskansleren. Den tidligere diplomat kunne det tyske sprog på højeste forhandlingsniveau. Han behøvede ikke at bruge den tolk, der også var til stede.

Statsminister Scavenius havde et dansk sindelag, han kæmpede for sit lands interesser, og hans sproglige kompetencer hjalp ham til

at undgå, at Danmark blev krigsførende med de negative konsekvenser, som det kunne have haft.

Det afgørende er altså kærligheden til fædrelandet, at man kan udtrykke den på modersmålet. Det afgørende er moderens stemme, eller man kan måske endda sige med evangelisten Johannes, at Gud er kærlighed, og at de, som elsker, er af Gud.

Til slut vil jeg citere Morten Pontoppidan, der i sin bibelhistorie for børn skriver, at den gode Gud ville have nogen at være god imod, og derfor skabte han menneskene. Sproget er en glæde for os alle sammen, og jo flere man kan, jo større er ens virkelighed.

Kl. 10:38

Formanden:

Der er to, der har bedt om korte bemærkninger, først hr. Alex Ahrendtsen.

Kl. 10:39

Alex Ahrendtsen (DF):

Tak til hr. Vestager for den historiske redegørelse, som måske ikke har så meget at gøre med beslutningsforslaget, men som det alligevel var en glæde at høre. Altså, jeg er en af dem, som begræder, at Saxo ikke skrev på dansk, og derfor var det også en stor glæde, at Søren Kierkegaard gjorde op med latinmoden og skrev på dansk.

Mit spørgsmål skal gå på Det Radikale Venstre sprogpolitik. Det fremgik jo for nogle år siden, at man vil indføre engelsk som officielt sprog på linje med dansk. Der vil jeg egentlig gerne spørge ordføreren, om ordføreren synes, det er en god idé, nu hvor han har talt så meget om kærlighed til fædrelandet og til sproget og historien, at vi indfører engelsk som officielt sprog på linje med dansk.

Kl. 10:39

Formanden:

Ordføreren.

Kl. 10:39

Hans Vestager (RV):

Det er ikke nogen god idé at indføre engelsk som et officielt sprog på linje med dansk. Man må forsøge sig frem med formuleringer og forslag, og så må debatten afgøre, hvad det er, man skal gøre. Og jeg synes ikke, man skal have engelsk som et officielt sprog ved siden af dansk.

Jeg har dog hørt rygter om, at man nogle steder gør så meget ud af det danske, at når der kommer udlændinge hertil, er der kommuner, som føler, at de ikke må forelægge vejledninger på engelsk for de udlændinge, der skal have ordnet et eller andet, f.eks. udvekslingsstuder. Det synes jeg er upraktisk.

Kl. 10:40

Formanden:

Hr. Alex Ahrendtsen.

Kl. 10:40

Alex Ahrendtsen (DF):

Jeg må indrømme, at jeg sætter stor pris på ordførerens oprigtighed, men jeg bliver også lidt forvirret. For Det Radikale Venstres officielle linje er, så vidt jeg har forstået, at der skal være to officielle sprog: engelsk og dansk. Og nu står ordføreren og siger, at det ikke er nogen god idé.

Jeg går ud fra, at kulturministeren på et eller andet tidspunkt får mulighed for at svare på det her, for hvad er De Radikales politik så? Altså, jeg hælder jo til hr. Hans Vestagers version, nemlig at det ikke er nogen god idé, men De Radikale siger noget andet. Så hvad er partiets holdning til det her? Jeg håber da, hr. Vestager kan sætte sig igennem over for partiet. Hvad er partiets holdning til dette?

Formanden:
Ordføreren.

Kl. 10:41

at der ikke er behov for en overordnet sproglov i Danmark. SF er i dag fortsat enig i sprogudvalgets vurdering.

Hans Vestager (RV):

Det er sådan for Det Radikale Venstre, at man har et landsmøde, og dette landsmøde træffer sine beslutninger. Og af og til er det sådan, at de beslutninger, som landsmødet træffer, ikke svarer til den holdning, som folketingsgruppen har. Jeg er kommet her med det mandat at sige, at vi ikke ønsker en dansk sproglov.

Med hensyn til om engelsk så skal gøres til et officielt sprog eller ej, vil jeg sige, at der hører jeg jo til dem, der på landsmødet, eller hvor man nu ellers spørger mig, har den mening, at engelsk ikke skal være noget officielt sprog. Det har ikke været drøftet i den radikale folketingsgruppe i forbindelse med det nuværende forslag, om man så at sige skulle formulere et ønske om, at engelsk skulle være et officielt sprog.

Kl. 10:41

Det er vores opfattelse, at dette beslutningsforslag er en modreaktion på den stadig stigende globalisering og internationalt fokuserede udvikling, som vores samfund gennemgår. Man frygter, at hvad udad vindes, skal indad tabes, eller omvendt. Det mener vi ikke i SF. Det er et faktum, at vi som verdensborgere i en globaliseret virkelighed er nødt til at orientere os ud over vores egne landegrænser, også hvad angår vores sprogbrug. Det er ikke nogen nyhed, at beherskelse af fremmedsprog er en afgørende og uundværlig kompetence for enhver medarbejder i en hvilken som helst virksomhed. Og det er vores påstand, at blot fordi man dygtiggør sig på engelsk, tysk eller kinesisk, glemmer man ikke, hvordan man taler sit modersmål. Man bliver klogere på sig selv og sit ophav, når man konfronteres med og oplever ukendte kulturer.

Formanden:

Hr. Joachim B. Olsen for en kort bemærkning.

Kl. 10:42

SF mener ikke, at man har grund til at være bekymret for det danske sprog i kulturelt henseende. Sproget er levende, udvikler sig og fornyr sig, og det spiller en bærende rolle i danskernes kreative frembringelser såsom musik, teater, film og litteratur. Vi støtter også det danske sprog gennem støtte til f.eks. kunstnere, der udtrykker sig på dansk, og det danske sprog har allerede gode vilkår grundet den politik, vi fører.

Joachim B. Olsen (LA):

Jeg har ikke noget spørgsmål. Jeg har bare en kommentar. Jeg vil bare gerne takke for den inspirerende tale, som jeg synes at ordføreren holdt. Jeg synes, at det er dejligt, at der en gang imellem er med nogen med en stor viden, som stiller sig op og delagtiggør alle os andre i den. Tak for det.

Kl. 10:42

Forslagets proklamerede formål er at sikre en sammenhængende dansk sprogkurs. Det mener vi allerede sikres igennem igangværende initiativer, og nogen egentlig lovgivning vurderer vi ikke er nødvendig. Forslagets opstillede principper, såsom bortfald af offentlig tilskud til tolkning af afviste flygtninge, bortfald af filmstøtte til andet end dansksprogede film, forkastelse af muligheden for at udbyde uddannelser på engelsk, mener vi ikke er hensigtsmæssige at gennemføre. Spørgsmålet om det danske sprogs status varetages bedst på sektorniveau frem for gennem en overordnet sproglov.

Formanden:

Ordføreren.

Kl. 10:42

Når vi afviser det her beslutningsforslag, skal det ikke tolkes, som om vi er ligeglade med det danske sprogs tilstand, absolut ikke. Vi mener bare ikke, at det at indføre en sproglov er den bedste måde at bevare og udvikle sproget på. Regeringens store fokus på at arbejde for uddannelse vil indirekte og direkte bidrage til en fortsat udvikling af vores sprog, idet det jo allerede sker i uddannelsessystemet. Korrekt sprogbrug er en selvfølgelig og naturlig del af landets uddannelser. SF støtter ikke op om B 13, forslaget om forberedelse af en dansk sproglov.

Hans Vestager (RV):

Jeg vil sige tak for hr. Joachim B. Olsens bemærkning. Det er mit ønske at gøre banen så stor som mulig, og jeg ønsker at spille på banen. Jeg har ikke noget ønske om noget snævert. Vi skal have en stor bane, som vi kan spille på.

Kl. 10:42

Kl. 10:46

En af de ting, som jeg har problemer med i den måde, som nogle i øjeblikket bruger det danske sprog på, er, at de siger ærlig til hvert tredje ord, eller at alting er spændende. Jeg kender politikere, derfra hvor jeg kommer, som synes, at det er spændende, der skal bruges flere penge, og det er også spændende, hver gang vi skal bruge færre penge. Begge dele kan ikke være rigtigt. Man kan også af og til høre mennesker, som bruger ordet virkelig, som om det skulle gøre talen mere betydningsfuld. Det må være sådan, at et ord er et ord, og at man ikke sådan bruger fyldord. Det er en lidt for avanceret måde at bande og misbruge sproget på.

Kl. 10:43

Formanden:

Hr. Alex Ahrendtsen for en kort bemærkning.

Kl. 10:46

Alex Ahrendtsen (DF):

Ordføreren er ikke bekymret på linje med en række andre ordførere, selv om Dansk Sprognævn er bekymret. Lad mig starte lidt konkret. Jeg talte for nylig med en studerende på Det Kongelige Danske Musikkonservatorium, og hvis der bare er en enkelt studerende, som ikke taler dansk, til stede på et seminar, bliver der undervist på engelsk. Synes ordføreren, at det er en udvikling, som vi skal støtte, eller er det en udvikling, som vi skal gøre noget ved?

Kl. 10:47

Formanden:

Tak til den radikale ordfører. Fru Lisbeth Bech Poulsen som SF's ordfører.

Kl. 10:43

Formanden:

Ordføreren.

Kl. 10:47

(Ordfører)

Lisbeth Bech Poulsen (SF):

Jeg er her på vegne af SF selvfølgelig, men også på vegne af vores ordfører, fru Pernille Vigsø Bagge, som ikke kan være her i dag. Vi er her jo i dag for at tale om forberedelse af en eventuel dansk sproglov. Et næsten identisk forslag blev fremsat i 2006, hvorefter et fagligt udvalg, sprogudvalget, blev nedsat. De vurderede efterfølgende,

Lisbeth Bech Poulsen (SF):

Jeg synes, at det er en udvikling, som man skal se på konkret det pågældende sted. Jeg har læst en uddannelse på dansk, og så har jeg læst en anden uddannelse på engelsk. Det var, fordi det i den anden uddannelse var relevant, men det var det ikke i den første uddannel-

se. Jeg synes, man skal se på helt konkret, om det giver mening der, hvor man er. Men jeg vil gerne slå fast, at det danske sprog selvfølgelig har hovedprioritet; det er vores modersmål, det er det primære sprog i Danmark.

Kl. 10:47

Formanden:

Hr. Alex Ahrendtsen.

Kl. 10:47

Alex Ahrendtsen (DF):

Der er jo en grund til, at det, jeg lige har nævnt i eksemplet, sker, og det er, at Folketingets partier har haft en bevidst politik om at tiltrække virkelig mange udenlandske studerende og derefter har givet lov til, at uddannelserne bliver udbudt på engelsk. Og når uddannelserne bliver udbudt på engelsk, vil det også smitte af på alt inden for universitets- og uddannelsessektoren. Så vi bliver nødt til fra Folketingets side at sige: Det her kan ikke blive ved. Jeg har tidligere sagt, at det kun går én vej med uddannelserne på engelsk, og det er opad, og så går det den anden vej med det danske. Fortsætter vi på den her måde, vil det om nogle ganske få år være sådan, at 50 pct. af uddannelserne er på engelsk og 50 pct. på dansk, hvis vi ikke gør noget. Mit spørgsmål til SF er så: Er det ikke på tide, at Folketinget griber ind og bremser den her udvikling? Jeg kan jo forstå på ordføreren, at hun også holder af sit modersmål.

Kl. 10:48

Formanden:

Ordføreren.

Kl. 10:48

Lisbeth Bech Poulsen (SF):

Når vi som uddannelsesordførere sidder og ser på de her ting på både ungdomsuddannelserne og de mellemlange og videregående uddannelser, er mit og SF's udgangspunkt hver gang, at der på eksisterende uddannelser og også nye uddannelser skal være en relevant grund til, at den pågældende uddannelse skal udbydes på engelsk. Det kan der være rigtig mange gode grunde til, og der kan også være grunde til, at de ikke skal udbydes på engelsk. Det skal man tage stilling til konkret fra sag til sag.

Jeg vil gerne lige som en afsluttende bemærkning sige med hensyn til en af de ting, som også er i bemærkningerne til beslutningsforslaget fra ordførerens side omkring påtale af engelske ord, vendinger osv., at vores sprog jo er levende og har udviklet sig igennem århundreder. I vores sprog er der tyske ord, der er blevet danske, og der er engelske ord og latinske ord. Må vi ikke længere sige weekend og burger, eller hvad det nu kan være? Det forstår jeg ikke. Jeg forstår godt, hvis der er en bekymring for, at det går for hurtigt, men jeg synes, det er en separat diskussion i forhold til vores sprogs udvikling – det er levende, og det udvikler sig, og det har det altid gjort.

Kl. 10:50

Formanden:

Tak til ordføreren. Hr. Jørgen Arbo-Bæhr som Enhedslistens ordfører.

Kl. 10:50

(Ordfører)

Jørgen Arbo-Bæhr (EL):

Dansk Folkeparti fremsætter et forslag om en dansk sproglov, men i den udformning, som det konkrete beslutningsforslag fra Dansk Folkeparti har, kan vi ikke støtte det.

Deres begrundelse for en dansk sproglov er i hvert fald noget sludder, så så længe vi ikke får et godt argument for en dansk sprog-

lov, bliver vi ikke overbevist. Vi er jo enige i, at vi skal værne om det danske sprog, ikke mindst set i forhold til den danske overklasse, som bruger det til at undertrykke os andre, som ikke forstår deres bureaukratiske sprogblomster. Når overklassen f.eks. siger, at vi skal have flere mennesker i arbejde ved at øge arbejdsudbuddet, så er det noget sludder, når man tænker det igennem. Det er ikke arbejdsudbuddet, som er problemet, men arbejds efterspørgslen. Det er ikke de arbejdsløse, som er problemet, men at der mangler job.

Et andet eksempel: Når de snakker om, at virksomhedsejerne skaber værdier, så skabes værdierne i virkeligheden af de arbejdere, som producerer de værdier, som ejerne tjener på. Vi kan også dele betænkkeligheden ved, at engelsk efterhånden dominerer meget i samfundslivet og i det offentlige rum. Der er mange mennesker, der kommer hertil ude fra verden, og derfor skal der være plads til alle i det her land, uanset om man er opvokset i USA, i Pakistan eller i Danmark. Vi støtter, at man skal styrke undervisningen i fremmedsprog i folkeskolen, og det vil være en god idé at undervise i engelsk fra 1. klasse, men vi mener også, at undervisningen i andre fremmedsprog som f.eks. fransk, tysk og spansk skal styrkes.

Dansk er jo heldigvis et sejlivet sprog, der tidligere har overlevet både latinsk, fransk og tysk indflydelse. Dansk er et levende sprog, der hele tiden fornyr sig. For tiden sker det ved, at mange engelske ord bliver integreret i det danske sprog, og det har vi det helt fint med.

Enhedslisten er en stærk modstander af en del af de principper, som Dansk Folkeparti foreslår skal indarbejdes i en dansk sprogpolitik. Det drejer sig f.eks. om, at der ikke må gives tilskud til oversættelser af fremmedsprog i forbindelse med foldere, skiltning, internet, radio og fjernsyn. Det er et forslag direkte vendt mod dem, der kommer fra ikkevestlige lande. Eller for den sags skyld, når Dansk Folkeparti foreslår, at den gratis tolkebistand til indvandrere og flygtninge, der har fået dansk opholdstilladelse, skal afskaffes. Eller når de foreslår, at der kun må gives dansk filmstøtte til dansksprogede film og film fra Grønland og Færøerne og film fra de andre nordiske lande, samt at alle programmer i DR og TV 2 skal have danske titler, dvs. at alle titler på udenlandske film og programmer også skal have dansk oversættelse. Eller, som sagt, at alle medarbejdere i DR og TV 2 løbende skal gennemgå dansk kurser.

Alt i alt vil jeg sige: Vi kan ikke støtte forslaget.

Kl. 10:53

Formanden:

Der er en kort bemærkning fra hr. Alex Ahrendtsen.

Kl. 10:53

Alex Ahrendtsen (DF):

Tak for det. Ordføreren indledte med en stærkt marxistisk kritik af overklassen, og det vil jeg jo gerne gribe lidt fat i. Enhedslisten er jo kendt for at udøve kritik af kapitalismen og kapitalismens udøvere. Et eksempel på en af de helt store kapitalspillere er Danske Bank, og jeg ved ikke, om ordføreren har set Danske Banks reklame, som køber for øjeblikket. Den er udelukkende på engelsk. Hvordan forholder Enhedslistens sig til det? Synes man, det er en god idé, eller synes man, at her er banken gået for vidt?

Kl. 10:53

Formanden:

Ordføreren.

Kl. 10:53

Jørgen Arbo-Bæhr (EL):

Vi giver ytringsfrihed, også til Danske Bank.

Formanden:

Hr. Alex Ahrendtsen.

Kl. 10:54

Det er ikke første gang, at Dansk Folkeparti bringer denne debat på banen, men siden sidst er verden altså ikke blevet mindre globaliseret. Det kan man jo så ligesom DF bekymre sig om, men dette forslag vil ikke gavne Danmarks muligheder for at klare sig bedre i den globaliserede verden fremover. Selvfølgelig skal dansk kunne bruges og være et væsentligt element på eksempelvis de videregående uddannelser i fremtiden; vi bliver dog nødt til at spørge os selv, hvad vi vil med universiteterne, og hvad for en kvalitet vi vil have på de danske universiteter. Hvis vi gerne vil helt frem i verdenseliten, bliver vi selvfølgelig nødt til at ruste de studerende til at kunne tale andet end dansk, især også deres fagsprog.

Alex Ahrendtsen (DF):

Jeg kan forstå på ordføreren, at man synes, det er helt fint, at en bank henvender sig på et sprog, som mange mennesker, som har en almindelig grunduddannelse, ikke vil kunne forstå. Så Enhedslisten er nu blevet en ven af storkapitalen. Det er da interessant.

Jeg kunne så også forstå, at man er modstander af de principper, der er lagt ned i beslutningsforslaget. Men hvilke principper for at udvikle dansk sprog og værne om det foreslår Enhedslisten selv? Det kunne da være interessant at høre, hvordan det skal foregå.

Kl. 10:54

Kl. 10:54

Formanden:

Ordføreren.

Kl. 10:54

Dette forslag rummer mange forskellige elementer, men jeg er faktisk ikke stødt på et eneste, som vil gavne Danmark. Særlig er jeg bekymret over, at forslagsstillerne lægger op til, at der skal være en punktafgift på fremmedsprogede reklamer i såvel radioen som på helt eller delvis kommercielt finansierede fjernsynskanaler. Det er det sidste, dansk økonomi har brug for, og det kan vi på ingen måde støtte.

Afslutningsvis vil jeg gerne understrege, at vi naturligvis mener, at der fortsat skal undervises på og tales dansk her i landet, men jeg er ikke bekymret for det danske sprog. Jeg er imidlertid meget bekymret for kvaliteten af de danske uddannelser og mængden af kontrol og regler, der rammer vores borgere, erhvervsliv og institutioner. Det vil kun blive værre med dette forslag, og derfor kan Liberal Alliance ikke støtte det. Tak.

Kl. 10:58

Jørgen Arbo-Bæhr (EL):

Med hensyn til det sidste synes jeg, vi skal kigge på det, i forbindelse med vi kigger på vores uddannelser, ikke mindst folkeskoleuddannelsen. Jeg synes, vi skal gøre mere ud af, at man både kan blive uddannet inden for dansk og inden for alle mulige fremmedsprog.

Så skal jeg bare sige angående Danske Bank: Altså, hvis de udtrykker sig på engelsk, så folk ikke forstår det, så får de færre kunder.

Kl. 10:55

Formanden:

Tak til ordføreren. Hr. Joachim B. Olsen som ordfører for Liberal Alliance.

Kl. 10:55

(Ordfører)

Joachim B. Olsen (LA):

Jeg skal holde denne ordførertale på vegne af hr. Simon Emil Ammitzbøll, der desværre er forhindret i at deltage i forslagsbehandlingen i dag.

Hos Liberal Alliance har vi bestemt ikke noget imod det danske sprog. Vi benytter os faktisk af det dagligt. Vi mener dog på ingen måde, at det er en politisk opgave at diktere sprogbruget, hverken i erhvervslivet eller på uddannelsesinstitutionerne. I Danmark har vi alt for mange love og regler, der blander sig i borgernes liv. Det kan vi takke en stor del af forsamlingen her i Folketinget for. Det, som vi har mindst brug for, er derfor flere regler og mere kontrol, og det vil uundgåeligt blive resultatet af dette forslag. I forslaget hedder det således, at muligheden for at give folkeskoler tilladelse til at undervise på engelsk skal bortfalde. Ligeledes vil forslaget genindsætte eller rettere sagt tvinge det danske sprog ind på de videregående uddannelser, og forslagsstillerne ønsker tilmed, at alle institutioner, der modtager offentlig støtte, skal bære et dansk navn – selv filmstøtte skal kun gives til dansksprogede film, hvis det står til forslagsstillerne.

Hvis nogen skulle være i tvivl, går Liberal Alliance ind for mere frihed – frihed til, at skolerne selv kan tilrettelægge undervisningen og opstille faglige mål, frihed til, at de mange offentligt ansatte mødes med tillid frem for kontrol, og at offentlige ledere rent faktisk får mulighed for at lede. Også inden for forskningen hylder vi flere frihedsgrader. Tanken om, at politikerne skal diktere sproget på skoler, universiteter og arbejdspladser ligger derfor milelangt fra alt, hvad vi står for.

Formanden:

Der er en kort bemærkning fra hr. Alex Ahrendtsen.

Kl. 10:58

Alex Ahrendtsen (DF):

Tak til ordføreren. Regeringen har jo forslag om at oprette internationale skoler og linjer i kommunalt regi. Det vil sige, der åbnes op for, at man i folkeskolen kan undervise i engelsk, tysk eller fransk i alle fag, ikke bare i fremmedsprogfagene. Hvordan stiller Liberal Alliance sig til sådan et forslag med baggrund i det, ordføreren lige har sagt?

Kl. 10:59

Formanden:

Ordføreren.

Kl. 10:59

Joachim B. Olsen (LA):

Nu er jeg ikke uddannelsesordfører, og som jeg sagde, er det en tale, jeg læser op på vegne af hr. Simon Emil Ammitzbøll. Men umiddelbart vil jeg tro, at sådan nogle skoler kun vil opstå, hvis der er en efterspørgsel efter en sådan vare. Er der en sådan efterspørgsel, ser jeg ikke noget større problem i, at sådanne skoler oprettes. Det er min umiddelbare holdning, og jeg vil godt sige, at det står min for egen regning.

Kl. 11:00

Formanden:

Hr. Alex Ahrendtsen.

Kl. 11:00

Alex Ahrendtsen (DF):

Det tænkte jeg jo nok. Har ordføreren så tænkt på, at der allerede er private skoler i dag, altså private skoler, friskoler, som udbyder undervisning på engelsk for de elever, hvis forældre er kommet her til landet for at arbejde. Ville disse folkeskoler så ikke gå ind og konkurrere på ulige vilkår med de private skoler, de internationale private skoler? Er det en farbar vej ifølge Liberal Alliance?

Formanden:
Ordføreren.

Joachim B. Olsen (LA):

Det ser jeg ikke noget problem i. Vi er sådan set meget glade for konkurrence, og jeg kan også forstå, at den internationale skole, jeg tror, den ligger ude i Hellerup, er meget efterspurgt, og at folk, der flytter hertil fra udlandet, bidrager til det danske samfund, endda bidrager positivt, er meget glade for sådan en skole. Og hvis der er andre skoler, som mener, de kan tilbyde et bedre produkt, kan jeg ikke forestille mig, at vi skulle have noget problem med det. Jeg vil så som forælder sige, at jeg da ikke selv ville sætte mine børn i en skole, hvor der kun blev undervist på tysk eller på fransk eller på dansk. Sådan tror jeg mange forældre har det i det danske samfund, så derfor tror jeg ikke ret mange ville gøre det, og derfor vil min vurdering nok være, at det ikke vil blive særlig meget udbredt.

Kl. 11:00

Folkeparti og stadig væk står for, og vi vil genindføre den kanon, hvis vi har mulighed for det, som obligatorisk undervisning i skolen.

Kl. 11:00

Når det så er sagt, må man også erkende, at sproget, altså det danske sprog, gennem århundreder – vi er jo et åbent land, en handelsnation og en søfartsnation og har altid taget godt imod udlændinge i Danmark, og det skal vi fortsat gøre – er blevet påvirket, ikke mindst af tysk og engelsk, og sådan vil det også være i fremtiden. Det er en del af sprogets udvikling, men det må selvfølgelig ikke tage overhånd. Jeg synes også, det samtidig er problematisk, når vi nogle gange ser, at ord falder ud af vores officielle sprog, for jo flere ord, der falder ud af vores officielle sprog, jo mindre facetteret bliver vores sprog, og vi har jo en interesse i at have et rigt facetteret sprog, så vi kan udtrykke os nuanceret med vores eget sprog. Det synes jeg også vi skal være opmærksomme på.

Kl. 11:01

Men så vil jeg sige: Vi styrker på ingen måde dansk kultur og det danske sprog ved en altomfattende og rigoristisk sproglov. Det er helt uden mening at indføre sådan en sproglov. Vi skal sætte ind på de enkelte politiske områder, hvor vi kan styrke sproget, men en rigoristisk sproglovgivning som den, Dansk Folkeparti lægger op til, er der ingen grund til. Jeg tror snarere, det vil skade i stedet for at hjælpe, og det er jo helt mærkelige ting. Dansk Folkeparti foreslår i deres bilag til beslutningsforslaget. Alle offentlige institutioner i Danmark skal bære dansk navn, og det vil sige, at CBS, Copenhagen Business School, ikke længere må hedde det. Man undtager dog John F. Kennedy Institutet, kan jeg forstå, og det må gerne stadig væk hedde det. Jeg ved ikke, hvad det ellers skulle hedde, og det er måske derfor. Så siger man, at alle ansættelsesaftaler mellem arbejdsgiver og lønmodtager skal affattes på dansk, og at man skal kunne forlange, at alle faglige forhandlinger med en arbejdsgiver sker på dansk. Men tænk på de internationale, multinationale koncerner, som har hovedkontor i Danmark eller afdelinger i Danmark, hvor der er et koncernsprog, der f.eks. er engelsk, skulle vi så smide dem ud af landet? Det ville da skade dansk konkurrenceevne betydeligt og skade Danmark og dermed skade dansk kultur i sidste ende. Derfor vil det her forslag være skadeligt. Vi risikerer at svække Danmark, hvis vi forbyder engelsk i internationale koncerner og forbyder mange af de andre ting og indfører punktafgifter, som man også vil, når man bruger fremmede ord i reklamer.

Kl. 11:01

Så jeg må sige: Det her forslag gavner på ingen måde det danske sprog, men vi er i Det Konservative Folkeparti helt enige i, at vi skal gøre alt politisk for at styrke det danske sprog og tage ansvar for det.

Kl. 11:07

Formanden:

Tak til ordføreren. Hr. Lars Barfoed som konservativ ordfører.

(Ordfører)

Lars Barfoed (KF):

En af mine yndlingsange, som jeg vist har citeret fra denne talerstol før, er H.C. Andersens »Danmark, mit Fædreland«, hvor han jo skriver om sproget: »hvor sproget er min moders bløde stemme,/og som en sød musik mit hjerte når!«

Jeg tror, vi alle sammen har det sådan, at sproget, det danske sprog, er noget særligt for os. Sproget er jo et samlingspunkt, kan man sige, for os danskere. Det er i meget høj grad sproget, der er med til at samle os om vores kultur, udtrykke vores kultur, og dermed i virkeligheden også samle os som et folk, og derfor er sproget meget vigtigt. Jeg tror egentlig godt, man kan sige – hr. Hans Vestager var også inde på det – at ser man historisk på det, er det danske sprog kun blevet styrket gennem flere århundreder, ikke det modsatte.

Der var en britisk diplomat, Robert Molesworth, som tilbage i 1694 i en beretning, han skrev om Danmark, gjorde opmærksom på, at eliten i Danmark faktisk foretrak at tale tysk og fransk, og at nogle endda pralede med, at de slet ikke talte dansk overhovedet. Han sagde så i øvrigt også om det danske sprog, at det var meget grimt, ikke ulig irsk, ved sin pibende, jamrende tone. Det kan vi så ikke være enig med ham i, men det viser blot, at sproget er blevet styrket. Jeg tror, at hr. Jørgen Arbo-Bæhr var inde på, at det så skulle blive brugt til, at nogle undertrykker andre ved deres sprog, og det var måske tilfældet tilbage i 1694, da nogle valgte at tale tysk og italiensk og dermed sikrede sig, at andre ikke kunne forstå, hvad de sagde. Men det hører jo uden for diskussionen, som vi har her i dag.

Jeg synes selvfølgelig, at da sproget er så vigtigt og kulturbærende og samler os som folk og nation, er sproget også noget, vi politikere skal være meget opmærksomme på, og vi skal tage politisk ansvar for kultur og dannelse i vores samfund og dermed også tage ansvar for at styrke det danske sprog og sætte ind på områder, hvor vi måtte se, at det bliver truet og svækket. Det er en vigtig politisk opgave. Det skal vi gøre gennem vores kulturpolitik, og det skal vi også gøre i uddannelsespolitikken, og derfor var vi jo i VK-regeringen meget opmærksomme på at få indført den kanon i dansk litteratur i skolen, som den nuværende regering så har valgt at afskaffe som obligatorisk, en afskaffelse, som jeg synes er et anslag mod dansk kultur og dansk sprog, men det var, hvad vi stod for i Det Konservative

Formanden:

Hr. Alex Ahrendtsen, kort bemærkning.

Kl. 11:07

Alex Ahrendtsen (DF):

Tak til ordføreren. Nu citerede hr. Lars Barfoed en gammel britisk ambassadør, han kunne jo også have citeret en tidligere ambassadør fra 1980'erne, som hed Mellon, han kaldte jo danskerne for en stamme. Så man skal ikke altid fæste lid til, hvad britiske ambassadører siger.

Ordføreren siger, at der er en påvirkning af sproget, og det er jo rigtigt. Men det er jo én ting, selvopgivelse er jo noget helt andet. Så jeg vil gerne stille et helt konkret spørgsmål: Regeringen har planer om at indføre internationale linjer og skoler i kommunalt regi, altså folkeskoler, der er offentligt finansieret, og hvor der så kan undervises i engelsk, tysk eller fransk. Vi hørte, at Liberal Alliance synes, det var helt fint, og også, at andre ordførere synes, det er helt fint. Hvordan stiller Det Konservative Folkeparti sig i dette spørgsmål?

Kl. 11:08

Formanden:

Ordføreren.

Kl. 11:08

Lars Barfoed (KF):

Jamen f.eks. på Niels Brocks handelsskole er der jo allerede internationale linjer, hvor man underviser på engelsk, bortset fra danskundervisningen, som jo er på dansk. Men det ser jeg ikke noget problem i at man gør. Hvis der er behov for det på visse skoler, så tror jeg ikke, at det svækker det danske sprog på nogen måde. Vi skal være opmærksomme på, at vi styrker det danske sprog, vi skal være opmærksomme på, at vi styrker dansk i undervisningen i skolerne, men om der er nogle klasser i Danmark, hvor forældrene af den ene eller den anden grund vælger at lade deres børn gå, og hvor der bliver undervist på engelsk, ser jeg i og for sig ikke noget problem i.

Jeg tror, vi skal passe på med at undervurdere det danske sprogs styrke og være så bange for, at der også nogle steder tales nogle andre sprog. Vi skal vise en selvsikkerhed i forhold til vores eget sprog, og vi skal styrke vores sprog, men jeg synes ikke, at styrkelsen af sproget skal ske gennem at svække initiativer rundtomkring i samfundet, hvor der er brug for nogle nye tiltag. Lad os da se, hvordan det går.

Kl. 11:09

Formanden:

Hr. Alex Ahrendtsen.

Kl. 11:09

Alex Ahrendtsen (DF):

Det er jo problemet med Det Konservative Folkeparti, at man er god til at sige de rigtige ting og sige dem på en god måde, men når det så bliver helt konkret, så svigter man principperne. Hr. Lars Barfoed kom også ind på virksomhederne, og at man har talt om, at man ikke skal undervurdere det danske sprogs styrke. Men det er jo helt rigtigt, at der er store danske virksomheder, hvor concernsproget er blevet engelsk. Det er jo ikke at undervurdere dansk sprogs styrke, når concernsproget i Danmark bliver skiftet ud med engelsk. Ser ordføreren ikke et problem i, at det sker, og at vi fra Folketingets side burde opfordre disse virksomheder til fortsat at have dansk som arbejdsprog? Der er også rengøringspersonale. Hvem siger, at de har gavn af at tale engelsk?

Kl. 11:10

Formanden:

Ordføreren.

Kl. 11:10

Lars Barfoed (KF):

Nu ved jeg ikke, om rengøringspersonalet nødvendigvis skal tale engelsk med hinanden i de koncerner, men det må de pågældende koncerner jo selv afgøre. Næ, hvis der er nogen, der svækker dansk kultur og det danske samfunds styrke, så er det Dansk Folkeparti, for Dansk Folkeparti er i den grad ude på rigoristisk at beskytte det danske sprog og den danske kultur på en sådan måde, at man værner os mod omverdenen og i sidste ende udelukker os fra omverdenen, og hvis der er noget, der har været Danmarks styrke gennem århundreder og har ført til, at vi har den velstand og den stærke kultur, vi har i Danmark i dag, så er det, fordi vi altid har været et åbent land, en søfartsnation og en handelsnation, har taget imod folk fra andre lande, lyttet til, hvad de sagde, taget imod de ideer, de havde, været et land, der har været i konstant udveksling med omverdenen. Hvis man vil udelukke internationale koncerner, forhindre studerende i at modtage viden på udenlandske sprog, så svækker man Danmarks konkurrenceevne, man svækker vores velstand, og man svækker vores kultur.

Så når man i den grad underkender vores kulturs styrke ved at ville indføre en så altomfattende og rigoristisk lovgivning, der vær-

ner os mod omverdenen på en helt, helt urimelig måde, så svækker man den danske nations styrke i sidste ende, og det er Dansk Folkepartis problem, at man vil et, men det, man foreslår, ender med det modsatte.

Kl. 11:12

Formanden:

Hr. Mogens Jensen, en kort bemærkning.

Kl. 11:12

Mogens Jensen (S):

Jeg deler meget den konservative ordførers opfattelse og hans beskrivelse af konsekvenserne af Dansk Folkepartis forslag. Men det, der lige fik mig på banen, var, at ordføreren nævnte den tidligere regerings kanon som noget, der sådan i stor udstrækning fremmede og styrkede det danske sprog. Og det der med en kanon er jo noget med, at man sidder centralt og beslutter, hvad der er rigtigt, og hvad det er for tekster, eleverne skal læse osv., frem for at den enkelte lærer på institutionen vælger en tekst. Jeg vil bare spørge De Konservatives ordfører, hvad det er, der styrker dansk mere, ved at den lokale lærer måske vælger et uddrag af »Pelle Erobreren« til diskussion i klassen, i forhold til at hr. Lars Barfoeds regering måske ville tvinge eleverne til at læse et stykke af »Lykke-Per« af Henrik Pontoppidan. Hvad er det, der lige præcis styrker det danske sprog, ved at man ovenfra tvinger eleverne til at læse noget bestemt?

Kl. 11:13

Formanden:

Ordføreren.

Kl. 11:13

Lars Barfoed (KF):

Jamen jeg tror, at hr. Mogens Jensen har misforstået sagens sammenhæng lidt – eller ret meget, for der er jo ikke tale om, at vi med en kanon ville bestemme i alle detaljer, hvad der skulle undervises i i dansk eller for den sags skyld i historie. Der var jo masser af plads til, at man ud over det, der skulle undervises i i de pågældende kanoner, kunne undervise i andre tekster. Så den pågældende lærer kunne jo sagtens undervise i tekster fra »Pelle Erobreren«, selv om det ikke måtte stå i litteraturkanonen. Men litteraturkanonen og for så vidt også historiekanoenen var udtryk for, at man sagde, at der er visse fundamentale værker i dansk litteratur, som alle i Danmark bør få kendskab til gennem deres skolegang, for det skaber også et fællesskab omkring vores litteratur og dermed også vores kultur og vores sprog, og derfor skal der i hvert fald undervises i disse værker. Der er ligeledes visse epoker i historien, som man skal have kendskab til i skolen. Også det er en måde at skabe samling omkring bevidstheden om vores historie på. Men det var jo kun en procentdel af undervisningen, der skulle dreje sig om de værker.

Kl. 11:14

Formanden:

Hr. Mogens Jensen.

Kl. 11:14

Mogens Jensen (S):

Jamen min pointe var sådan set, at Det Konservative Folkeparti på det her område måske bevæger sig lidt i retning af det, Dansk Folkeparti vil, nemlig at man sådan vil til at regulere ned i mindste detalje, hvad det er, der skal undervises i. Og min pointe var sådan set bare, at en lærer jo lige så godt selv kan vælge et stykke dansk kvalitets tekst at undervise i end at få en forskrift fra en borgerlig regering om, hvad det er for tekster, eleverne skal læse. Det er selvfølgelig en detalje i den her sammenhæng, men jeg synes alligevel, at ordføreren skulle have den.

Det vigtigste er jo, at vi styrker undervisningen i dansk, og der ved ordføreren, at det er et af de oplæg, regeringen har til den kommende folkeskolereform, og det tror jeg måske vil være den allervigtigste udvikling, som det danske sprog kan få her i de kommende år.

Kl. 11:15

Formanden:
Ordføreren.

Kl. 11:15

Lars Barfoed (KF):

Jo, men som sagt var der intet i den kanonbeslutning, vi traf, som forhindrede de pågældende lærere i i øvrigt også at undervise i en masse anden litteratur end det, der stod i den pågældende kanon.

Så er jeg glad for, at vi deler den opfattelse, som Det Konservative Folkeparti har stået for længe, nemlig at vi skal styrke undervisningen i dansk. Nu går vi jo så i gang med forhandlinger om en folkeskolereform. Det skal vi vel ikke tage hul på her i dag, men det gør vi så, og der er det da godt, hvis vi kan starte med det fælles udgangspunkt, at vi skal styrke undervisningen i dansk, for det er vigtigt.

Kl. 11:16

Formanden:

Tak til ordføreren. Så er det ordføreren for forslagsstillerne, hr. Alex Ahrendtsen.

Kl. 11:16

(Ordfører for forslagsstillerne)

Alex Ahrendtsen (DF):

Tak. Da vores nationale skjald Kim Larsen, blev spurgt, hvad der kendetegner en dansker, svarede han uden tøven: at man taler dansk. Det kan nok ikke siges bedre, end at man taler dansk. Det er så selvfølgelig, at det ikke burde siges, men at spørgsmålet bliver stillet, siger noget om den tilstand, riget er i.

Dansk har altid undergået forandringer, det gør alle sprog, men man kan godt sammenligne tiden i dag med, hvad der skete fra 1400-tallet og fremefter. Den danske adel blev erstattet af en tysktalende, og indvandringen fra Tyskland medførte store sproglige forandringer. Derfor er 40 pct. af det danske ordforråd i dag af tysk eller plattysk oprindelse. Det moderne gennembrud i litteraturen omkring århundredeskiftet gjorde op med dette. Det betød, at vores sprog langsomt vente næsen mod nord. Mange af de plattyske ord er i dag umoderne og gammeldags.

I dag kommer påvirkningen fra engelsk, og det i en sådan grad at ikke bare ord, men også sætningsopbygning ændrer sig. Uddannelser udbydes på engelsk i skole til universitet, reklamer er på engelsk, biografititler oversættes ikke længere, substantiveringer, som er flotte på engelsk, men gumpetunge på dansk bruges i flæng. Digteren Helge Rode skrev engang: »Sproget slutter som en handske om en fast og venlig hånd«. Det gør det ikke længere.

I dag tror og kæmper vi ikke for en sag, men står op for den. Vi genovervejer ikke, men retænker. Vi overvinder ikke, men overkommer, vi byder ikke velkommen, men velkommer. Vi vender ikke bilen, men laver en u-vending. Det er ikke en udvikling, det er bare dårligt dansk.

Jeg bor på Fyn, og her taler man stadig et smukt og enkelt dansk. Der er ikke så mange fremmedord eller engelske udtryk. På et debatmøde arrangeret af Fyens Stiftstidende fortalte en moderne projektschef om det nye indkøbscenter, som skulle bygges i den indre by. Hun strøg om sig med engelske modeord. Der ville bl.a. komme et foodcenter. Da det så blev tid til at stille spørgsmål, rakte en ældre fynbo hånden op og spurgte: Det der foodcenter, er det ikke bare et madtorv? Jo, det var bare et madtorv. Jeg sender stadig fynboen en

venlig tanke, for på Fyn er man ikke arrogant, der er man bare høj i hatten.

Snobberiet over for engelsk er dog også kommet til Fyn. Når man skal uddannes til lærer, foregår det på University College Lillebælt, men jeg ved så ikke, hvordan Lillebælt skal udtales. I Aarhus har man Aarhus High School, det er en 10. klasse. Man har ikke længere en tandlægehøjskole, men et Dental College. Aalborg Erhvervsskole er blevet til Technology College. Handelshøjskolen hedder Copenhagen Business School og har gjort det i mange år.

Jeg kører meget i tog, og her må jeg se B&O's reklamer på engelsk. Danske Bank har for længst opgivet at være en dansk bank. Måske skulle den overveje at omdøbe sig til engelske bank efter deres reklamer. Opelreklamerne fra Tyskland efterligner bare tingenes tilstand. Alt dette er bare tegn i tiden. Langt værre er det, at der bliver givet tilladelse til at undervise på engelsk i fire folkeskoler, at regeringen støttet af de borgerlige vil tillade internationale, offentligt finansierede skoler og linjer, hvor der kun undervises på engelsk, tysk eller fransk i alle fag.

Vi havde for nylig Dansk Sprognævn i foretræde i Kulturudvalget. Nævnets direktør sagde, at vi var trådt ind i sprogets dødsspiral – i sprogets dødsspiral. Vi var på det første trin. Det er, når man begynder at undervise indbyggerne på et andet sprog end modersmålet. Det hedder med et fint ord domænetab eller på dansk tab af overherredømme, og det er med Folketingets velvilje.

Jeg henvendte mig i marts 2012 til Dansk Sprognævn, fordi jeg agtede at fremsætte et beslutningsforslag om at styrke dansk sprog. Jeg spurgte om deres anbefalinger fra tidligere stadig gjaldt. Nævnet vendte så tilbage i juni med sprogs status 2012, og det var ikke oplyftende læsning. Der var mange anbefalinger, men det, der går igennem som en rød tråd, er, at vi skal hævde dansk sprog, også i EU, også sprogteknologisk.

Jeg har også hæftet mig ved, at vi har haft den her snak siden 2003 i Folketinget, og at man langt hen ad vejen selvfølgelig har ønsket at gøre noget ved det. Vi er jo alle sammen brugere af det danske sprog, og vi holder af det. Der er blevet afsat penge, der blev lavet fremstød osv. Alligevel buldrer afviklingen derudad.

Kl. 11:21

Derfor kommer denne opfordring til en gang for alle at få lavet en sproglov, der helt enkelt fastsætter, hvad vi vil godtage i Danmark, og hvad vi ikke vil godtage. Vi skulle jo gerne om 100 år kunne tale et nordisk sprog og snakke frit og ubesværet med vores nordiske brødre. Alt andet ville være en sørgelig fortælling, og det ønsker Dansk Folkeparti ikke at være med til.

Så til slut har jeg nogle bemærkninger til de enkelte ordførere. Jeg havde jo inden sagt til min gruppe, at jeg forventede pæne ord, men ingen tilslutning. Det bliver jeg nødt til at ændre. Der har ikke været mange pæne ord, og der er slet ingen tilslutning. Så på den måde er det jo gået tilbage. I 2006, da hr. Søren Krarup fremsatte beslutningsforslaget, som på visse punkter måske endda gik lidt videre end nærværende forslag, som er blevet omskrevet, var der masser af pæne ord og dog ingen tilslutning.

Jeg ved ikke, hvad jeg skal lægge i det, men det siger jo noget om den voldsomme internationalisering, der også har grebet de enkelte MF'ere, så vi i dag ikke går på to ben, selv om man siger det. Nej, man halter af sted på et ben, nemlig det internationale, og med hensyn til dansk siger man en masse pæne ting, men når det kommer til stykket, vil man ikke gøre noget for det danske sprog, sådan som man har gjort for de nordiske sprog i de andre nordiske lande.

Så jeg skal inderligt opfordre ordførerne til at gå hjem til partierne og ikke retænke, men genoverveje deres holdninger og se, om vi kan gøre et eller andet. Jeg siger ikke, at vi skal gøre det som Dansk Folkeparti. Det er det, vi har foreslået. Men gå dog hjem i jeres grupper og se, om vi ikke kan gøre et eller andet for det danske sprog, fordi hun trænger til det. Tak for ordet.

- Formanden:**
Hr. Mogens Jensen for en kort bemærkning.
- Mogens Jensen (S):**
Tak til Dansk Folkepartis ordfører for de afsluttende bemærkninger her. Jeg tror, det er fremgået tydeligt af de enkelte partiers ordførerrindlæg og ikke mindst af ministerens indlæg, hvor meget der egentlig gøres for at styrke, fastholde og udvikle det danske sprog.
Nu henviser hr. Alex Ahrendtsen indtil flere gange til Dansk Sprognævn og deres beretning for 2012 og til, at de foreslår en række ting. Må jeg spørge hr. Alex Ahrendtsen: Foreslår Dansk Sprognævn i deres udmærkede beretning for 2012, at der skal indføres en sproglov i Danmark?
- Formanden:**
Ordføreren.
- Alex Ahrendtsen (DF):**
Nej.
- Formanden:**
Hr. Mogens Jensen.
- Mogens Jensen (S):**
Så vil jeg blot tillade mig at konkludere, at ikke alene står Dansk Folkeparti fuldstændig alene her i Folketingssalen med ønsket om at indføre en sproglov, men også dem, der mest indædt kæmper for at udvikle og bevare det danske sprog, er altså ikke enige i Dansk Folkepartis forslag. Gør det ikke indtryk på ordføreren?
- Formanden:**
Ordføreren.
- Alex Ahrendtsen (DF):**
Dansk Folkeparti er ikke nogens forlængede arm, heller ikke Dansk Sprognævns. Vi har vore egne holdninger til det. Vi har valgt at medtage bilaget fra Sprognævnet, fordi der er nogle gode anbefalinger. Sprognævnet har deres helt egen målsætning, og de arbejder uafhængigt af Folketinget. Vi er et parti, der selvstændigt tager stilling. Vi har ment, at vi skal have en sproglov. Vi har skelet til Sprognævnets anbefalinger, som er meget fornuftige langt hen ad vejen. Ikke det hele, men meget af det er fornuftigt. Jeg tænkte jo, at det måske kunne gøre f.eks. Socialdemokratiets ordfører mildere stemt, når det kom fra Sprognævnet, så man ikke slog over på autopilot, som når det drejer sig om Dansk Folkeparti. Men det har åbenbart ikke nyttet særlig meget. Det er jeg ked af.
- Formanden:**
Hr. Hans Vestager for en kort bemærkning.
- Hans Vestager (RV):**
Jeg er da glad for her på den sidste dag, hvor jeg skal være i Folketinget, at have haft lejlighed til at holde en tale, der, så vidt som jeg forstår det, var historisk poetisk, og på denne lidt indirekte måde gi-
- Kl. 11:23 ve udtryk for kærligheden til det danske sprog og henvisningen til den historie, som har været vores.
Der, hvor jeg kommer fra, kalder man sådan noget som det her for underholdning, og det er faktisk ment som en ros. Så vil jeg spørge, om ikke hr. Alex Ahrendtsen kunne bidrage lidt til underholdningen ved at fortælle mig, om vi ikke snart skulle have ordet ghetto ud af det danske sprog. Jeg bliver så deprimeret, hver gang jeg hører ordet ghetto, og desuden bliver jeg også deprimeret, hvilket jeg vist berørte i min ordførertale til slut, når folk bruger ordet ærlig som sådan et ekstra plusord, når de har sagt noget, eller ordet virkelig. Det synes jeg er udtryk for en forkert opfattelse af talens betydningsfuldhed.
Der er en god bemærkning i Søren Mørchs bog om J. C. Christensen. Der var engang en mand, der kom og ville have nogle penge, det var Deutzer, og så sagde Deutzer det hele. Den gode hr. Deutzer kunne ikke forstå J. C. Christensen, men J. C. Christensen havde da syntes, at han skulle have pengene. Derfor vil jeg godt høre, om ikke hr. Alex Ahrendtsen kan komme med nogle gode eksempler på noget, hvor vi sådan konkret kunne foretage os noget, så det danske sprog og den måde, vi brugte det på, blev mere kompetent og stærkt, i stedet for at vi altid skal diskutere de store spørgsmål.
- Kl. 11:24
- Formanden:**
Ordføreren.
- Kl. 11:27
- Formanden:**
Ordføreren.
- Kl. 11:27
- Alex Ahrendtsen (DF):**
Jeg skal se, om jeg har forstået spørgsmålet rigtigt. Nu har vi fremsat et beslutningsforslag med helt konkrete eksempler, og det er også blevet diskuteret af ordførerne, så det synes jeg egentlig at jeg har gjort.
Ordføreren spørger så til et ord som ghetto. Altså, regeringen har jo selv renset det ud og siger nu »udsatte boligområder«. Jeg ved ikke, om det er svar nok.
- Kl. 11:24
- Formanden:**
Hr. Hans Vestager.
- Kl. 11:27
- Hans Vestager (RV):**
Jeg har jo hidtil forstået Dansk Folkeparti sådan, at en ting er, hvad regeringen gør, men noget helt andet er, hvad Dansk Folkeparti går ind for. Så jeg var da interesseret i at høre nogle bemærkninger. Vi har også haft diskussionen om institutioner, som har skiftet navn. Engang havde vi åndssvageanstalter, så fik vi sindssygehospitaller, så fik vi amtssygehuse, og nu hedder det psykiatriske hospitaler. Hvilke af disse ord synes ordføreren er det bedste at bruge? Skal vi vende tilbage til det gamle ord sindssygehospital?
- Kl. 11:24
- Formanden:**
Ordføreren.
- Kl. 11:28
- Alex Ahrendtsen (DF):**
Ordføreren sagde jo selv, at det kunne kaldes underholdning, og ordføreren bidrager i høj grad til underholdningen. Det her drejer sig om et beslutningsforslag, hvor man foreslår en sproglov, der på det generelle niveau f.eks. går ind og siger, at vi ikke vil have, at uddannelser bliver udbudt på engelsk. Vi vil gerne have, at kurven bliver knækket, så der kommer færre og færre uddannelser på engelsk. Vi vil gerne have, at Danmark og dansk sprog ikke oplever domænetab.
- Kl. 11:25
- Kl. 11:25
- Kl. 11:25
- Kl. 11:25

Vi ønsker ikke, at der bliver undervist på engelsk i alle fag i folkeskoler. Vi vil gerne have en termbank. Vi vil gerne have støtte til sprogteknologisk udvikling, så dansk stadig væk er en del af applikationer og den slags programmer. Jeg synes, at ordføreren skulle gå hjem og læse beslutningsforslaget igennem. Der er en hel række konkrete eksempler på, hvad vi ønsker.

Kl. 11:29

Formanden:

Tak til ordføreren.

Der er ikke flere, der har bedt om ordet. Forhandlingen er sluttet.

Jeg foreslår, at forslaget til folketingsbeslutning henvises til Kulturudvalget. Hvis ingen gør indsigelse, betragter jeg det som vedtaget.

Det er vedtaget.

Det sidste punkt på dagsordenen er:

2) 1. behandling af beslutningsforslag nr. B 22:**Forslag til folketingsbeslutning om afskaffelse af bonus ved tidlig studiestart.**

Af Rosa Lund (EL) m.fl.

(Fremsættelse 02.11.2012).

Kl. 11:29

Forhandling**Formanden:**

Forhandlingen er åbnet. Ministeren for forskning, innovation og videregående uddannelser.

Kl. 11:29

(Ordfører)

Ministeren for forskning, innovation og videregående uddannelser (Morten Østergaard):

Forslagsstillerne foreslår, at Folketinget pålægger regeringen at ophæve den regel, der medfører, at studenter kan gange deres karaktergennemsnit med 1,08, hvis de søger ind på en uddannelse senest 2 år efter endt eksamen. Beslutningsforslaget refererer udelukkende til universitetsuddannelsernes adgangsregulering, men jeg går ud fra, at forslagsstillerne også ønsker at ophæve de tilsvarende bestemmelser i reglerne for de øvrige videregående uddannelser.

Forslagsstillerne mener, at 1,08-reglen straffer de unge, der venter mere end 2 år med at søge ind på en videregående uddannelse, og desuden, at 1,08-reglen favoriserer ressourcestærke elever fra uddannelsesvante hjem, idet de typisk i forvejen har højere karakterer for studentereksamen og typisk er mere afklarede i deres uddannelsesvalg.

Regeringen er enig med forslagsstillerne i, at det er vigtigt, at optagesystemet til de videregående uddannelser fremmer lige adgang for alle og ikke opstiller barrierer for unge fra ikkeuddannelsesvante hjem, men regeringen kan imidlertid ikke tilslutte sig beslutningsforslaget.

Regeringen arbejder på et reformforslag, der skal fremme, at danske unge bliver tidligere færdige med en videregående uddannelse, og i reformarbejdet belyses en række forhold, herunder incitamentsstrukturer for at få unge til at påbegynde en videregående uddannelse tidligere end i dag. Regeringen vil derfor lade overvejelser om 1,08-reglen indgå i dette reformarbejde, der forventes afsluttet i foråret 2013.

1,08-reglen blev indført i 2006 for at tilskynde unge til at påbegynde en videregående uddannelse hurtigt. Reglen havde virkning fra optaget i 2009. På det tidspunkt var den gennemsnitlige startalder på op mod 26 år for nogle videregående uddannelsers vedkommende. Der var derfor et meget presserende behov for at gøre noget. Situationen er faktisk en anden i dag. Andelen af optagne på de videregående uddannelser, der er under 21 år, er steget med 4 procentpoint fra 2007 til 2012, nemlig fra 27 pct. til 31 pct., og gennemsnitsalderen ved studiestart er altså faldende. Der er derfor behov for, at vi fortsætter i det spor. Ifølge OECD 2010 har vi de fjerdeældste studerende ved studiestart i hele OECD-kredsen. Gennemsnittet for færdiggørelsesalderen for professionsbachelor og kandidater er 29 år, mens den er 26 år for de erhvervs- og økonomiuddannede.

Regeringens målsætning er altså, at dimittenderne på de videregående uddannelser skal være yngre, når de er færdige. Især på universitetsuddannelserne er der i dag for få studerende, der formår at gennemføre deres studie på normeret tid. Vi skal minimere studietidsforsinkelser, men det er også nødvendigt, at de unge kommer tidligere i gang med deres uddannelse. En af de væsentligste årsager til den høje færdiggørelsesalder blandt danske dimittender er, at danske unge holder længere uddannelsespauser end unge i andre lande. Hver gang én kommer tidligere i gang, betyder det flere år på arbejdsmarkedet i den anden ende. Det er med til at mindske de økonomiske udfordringer i samfundet og til at sikre en højere livsindkomst for den enkelte.

Jeg er helt bevidst om de undersøgelser af frafald, der viser, at frafaldssandsynligheden for de, som har holdt sabbat, kan være lavere. Sandsynligheden for frafald for personer med 2 sabbatår er dog ikke højere end for personer med 4 sabbatår. Det betyder, at man ikke nævneværdigt reducerer risikoen for frafald ved at vente mere end de 2 år, som reglen her peger på. Desuden er der altså markante forskelle mellem hovedområderne. På universitetsområdet viser vores analyse, at det kun er på humaniora, at der kan ses et mønster mellem sabbatår og reduktion i sandsynligheden for frafald. På de øvrige videregående uddannelser kan vi ikke se nogen signifikant sammenhæng mellem sabbat og risiko for frafald. Vi skal også huske på, at størstedelen af de studerende jo rent faktisk ikke falder fra, heldigvis.

1,08-reglen betyder, at hvis man vil have mulighed for at opnå bonus, skal man i gang med at læse en videregående uddannelse inden for 2 år efter, man har taget sin gymnasiale eksamen. Jeg tror i virkeligheden, at op til 2 år må være tilstrækkeligt for langt de fleste ansøgere til at blive afklaret om, hvad de gerne vil læse. Som det er nu, er der fortsat mulighed for at opnå indsigt og viden gennem andet end bøger og skolegang, og jeg vil gerne fremhæve, at indsigt og livserfaring også kan opnås under studiet ved eksempelvis at tage til udlandet og studere. Desuden kan det være en fordel for den enkelte at komme relativt tidligt i gang, så man eksempelvis fortsat har sin matematik eller sine sprogkundskaber i frisk erindring.

1,08-reglen har kun direkte betydning for optagelsen på de uddannelser, hvor der rent faktisk er en adgangs begrænsning. I dag er det kun 37 pct. af uddannelserne, som har en adgangs begrænsning. På over halvdelen af de videregående uddannelser kommer 1,08-reglen således ikke i spil.

Kl. 11:34

Påstanden om, at det at fjerne reglen skulle give flere mulighed for at starte på en videregående uddannelse, bliver jeg nødt til at afvise. Hvis vi fjerner reglen, vil det bare være en lille gruppe *andre* ansøgere, der kommer ind; der vil jo ikke komme *flere* ind. Og det er som nævnt før kun ansøgere til adgangs begrænsede uddannelser, der påvirkes direkte af reglen. Her bliver der fyldt op, og der er ingen ledige pladser, uanset om der er fortrinsret eller ej.

En foreløbig evaluering af 1,08-reglen viser, at 500 ud af ca. 57.000 optagne i 2011 på baggrund af reglen blev optaget på en ud-

dannelse på grund af fortrinsretten frem for ansøgere med en ældre adgangsgivende eksamen. Det er altså relativt få ansøgere sandsynlighed for at blive optaget, der bliver påvirket af reglen, og som altså kan blive sorteret fra eller til som konsekvens af reglen. Men meget tyder på, at langt flere ansøgere påvirkes til at søge tidligere på grund af reglen end de, der rent faktisk påvirkes direkte af reglen. 1,08-reglen sender jo nemlig et klart signal om, at det er godt for både de unge og for samfundet, at de unge går tidligere i gang med at tage en videregående uddannelse, og ansøgerne er meget bevidste om den fortrinsret. De opfatter den som et politisk signal om at påbegynde deres uddannelse hurtigere, og dermed er de også yngre, når uddannelsen er fuldført.

I praksis flytter reglen således på få ansøgere, i forhold til hvor stor en effekt reglen tilsyneladende har på ansøgere valg af tidspunkt for studiestart. Derfor er det også en meget begrænset fordel, reglen vil kunne give ressourcestærke unge i forhold til unge fra uddannelsesfremmede miljøer, som Enhedslisten har valgt at fremstille sagen i deres beslutningsforslag.

I den sammenhæng vil jeg også fremhæve, at 1,08-reglen jo ingen betydning har for kvote 2-ansøgere, og efter jeg har frisat fastsættelsen af kvotefordelingen, er andelen af kvote 2-pladser blevet hævet på en række uddannelser med adgangsbegrænsning. Det er mit ønske, at der generelt skal være frihed i optagesystemet, så institutionerne i højere grad end i dag får frihed til at optage de mest egnede og mest motiverede studerende i forhold til den enkelte uddannelse og i forhold til det arbejdsmarked, de studerende efterfølgende skal ud at virke i. Her ser jeg meget gerne øget brug af optagelsesprøver og samtaler i forbindelse med at optage via en større kvote 2. Det er der gode erfaringer med fra udvalgte uddannelser i Danmark, ligesom det er langt mere udbredt i udlandet.

Jeg medgiver også, at der er ulemper ved reglen, f.eks. at der optages en mindre gruppe nye studerende med lavere karakterer end dem, der eller ville være kommet ind, hvis reglen ikke havde spillet ind. Der er desuden indikationer på, at reglen også opfattes som en politisk blåstempling af at holde 2 års sabbat, og det er jo sådan set ikke hensigten med reglen.

Så selvfølgelig er der både fordele og ulemper, og derfor er det også, at jeg siger i dag, at regeringen har overvejelser om at lade det her indgå i den samlede analyse af incitamentsstrukturer i forhold til unges studieadfærd, som er en del af det reformarbejde, vi laver for at fremme, at flere studerende færdiggør deres uddannelse tidligere, end tilfældet er i dag.

Kl. 11:37

Første næstformand (Bertel Haarder):

Der er en kort bemærkning fra fru Rosa Lund.

Kl. 11:37

Rosa Lund (EL):

Tak. Tak for, at ministeren i hvert fald tager forslaget alvorligt, selv om regeringen ikke er interesseret i at gennemføre det.

Jeg har et spørgsmål, som går på det her med karakterer: Anerkender ministeren ikke, at når vi har et optagesystem, som bygger på karakterer, og vi så laver regler, som gør, at man får højere karakterer, jo hurtigere man søger ind, vil det automatisk udelukke dem, som ikke har fået så høje karakterer?

Kl. 11:38

Første næstformand (Bertel Haarder):

Ministeren.

Kl. 11:38

Ministeren for forskning, innovation og videregående uddannelser (Morten Østergaard):

På den ene side synes jeg at jeg ret klart signalerede det, der er vigtigt – det har jeg også signaleret gennem handling – nemlig at vi arbejder med vores optagesystem, så vi i mindre grad end i dag alene baserer os på karaktergennemsnittet.

På den anden side synes jeg, at jeg også klart redegjorde for, at den betydning, som Enhedslisten gerne vil fremstille at reglen har, altså er begrænset til – i hvert fald ifølge en undersøgelse af det seneste simulerede optag – at den bruges af 500 studerende ud af 57.000 optagne. Og der er kun adgangsbegrænsning på godt og vel en tredjedel af vores uddannelser, og der bliver ikke flere studiepladser af at afskaffe reglen.

Så nej, jeg synes ikke, at man kan sige, at den her regel fratager nogen muligheden for at studere. Men det er klart, at for 500 personer er der så blevet byttet rundt på en kvotient, men det drejer sig altså om en beskedent andel af det samlede antal optagne.

Kl. 11:39

Første næstformand (Bertel Haarder):

Rosa Lund.

Kl. 11:39

Rosa Lund (EL):

Ja, det kan jeg lidt fornemme at ministeren og jeg ikke bliver enige om. Derfor vil jeg gå lidt videre.

Det er Enhedslistens opfattelse, jeg håber også, det er regeringens opfattelse, at man skal lytte – for nu at bruge et særligt ord eller begreb fra ministerens eget parti – til dem, der er ude i virkeligheden, til dem, som har med sagerne at gøre. Påvirker det slet ikke regeringen, at både elevorganisationerne, de faglige organisationer, uddannelsesinstitutionerne, vejlederne og sågar erhvervslivet synes, at den her regel er ret fjollet?

Kl. 11:39

Første næstformand (Bertel Haarder):

Ministeren.

Kl. 11:39

Ministeren for forskning, innovation og videregående uddannelser (Morten Østergaard):

Jeg har en løbende dialog med alle interessenter på det her område. Det vil vi også have i forbindelse med den reform, som vi vil gennemføre af det her område. Jeg tror, at vi kan lave den reform, der skal til, for at nedbringe dimittendalderen og samtidig få et bedre uddannelsessystem ud af det, for mange oplever, at der er forskellige barrierer og uhensigtsmæssigheder.

Men jeg tror, at det, der ligger bag det her, jo nok er den grundlæggende uenighed om, hvorvidt det overhovedet er et anerkendelsesværdigt formål at arbejde med en lavere dimittendalder. Det er muligt, at vi ikke kan blive helt enige med Enhedslisten om det. Men det, vi i hvert fald ikke kan være uenige om, er, at tallene ikke lyver. Det har altså kun konsekvens for 500 ud af de 57.000 optagne i 2011, og det er så lidt flere optagne i år, men proportionerne er nok nogenlunde de samme. Derfor vil jeg da opfordre forslagsstillerne til i hvert fald at tage det med i betragtning, når man debatterer reglen.

Kl. 11:40

Første næstformand (Bertel Haarder):

Tak til ministeren. Så går vi til ordførerrækken, og vi begynder med Venstres ordfører, hr. Esben Lunde Larsen.

Kl. 11:41

Kl. 11:44

(Ordfører)

Esben Lunde Larsen (V):

Med Enhedslistens beslutningsforslag, B 22, foreslås det, at man afskaffer reglen om, at studerende efter afsluttet studentereksamen kan gange deres karaktergennemsnit med 1,08. Partiets begrundelse er bl.a. den, at reglen – og nu citerer jeg:

»...favoriserer de unge, der er afklaret omkring deres valg af uddannelse og gerne vil læse videre og hurtigt efter ungdomsuddannelsen«.

Det kunne umiddelbart lyde, som om Enhedslisten finder det problematisk, at vi i dag har unge i vores samfund, som rent faktisk er afklarede omkring, hvad de gerne vil læse videre til efter endt ungdomsuddannelse.

Den holdning deler vi slet ikke i Venstre. Vi sætter tværtimod stor pris på energiske unge, som brænder efter at læse det, der interesserer dem, som giver særlige kompetencer og gør dem attraktive på fremtidens danske arbejdsmarked.

Enhedslisten glemmer indimellem, at det også kræver hårdt arbejde og slid at nå sine mål, og det gælder også på studiet. Derfor bør vi jo netop belønne de unge, som giver den en ekstra skalle, og bruge 1,08-reglen som gulerod for de mange gymnasieelever, som ser på, hvilke snit de skal bruge for at komme ind på netop deres drømmeuddannelse.

Reglen virker samtidig motiverende på de unge, som karaktermæssigt halter lidt efter deres gymnasiekammerater. De bliver netop bestyrket, når de sætter sig ned og regner på, hvad det kan have af konsekvens, hvis de går i gang med det samme. Det er netop det, der fra starten af har været hensigten med denne regel.

Derfor er vi i Venstre slet ikke enige med Enhedslisten i, at der er tale om en barriere med denne regel. Tværtimod er der tale om en hjælpende hånd til de studerende, som yder en indsats. Dermed sender vi også signalet til den enkelte elev, at der altså er op til en selv at yde det ekstra til de afsluttende eksaminer, så det ønskede karaktergennemsnit opnås.

Alt i alt giver det ikke mening at fjerne den nuværende bonusordning, og derfor kan Venstre ikke stemme for dette forslag. Og jeg taler også i dag på vegne af Liberal Alliance, som er forhindret i at deltage i debatten.

Kl. 11:42

Første næstformand (Bertel Haarder):

Der er en kort bemærkning fra fru Rosa Lund.

Kl. 11:43

Rosa Lund (EL):

Tak for det. Jeg bider mærke i, at Venstres ordfører taler om energiske unge, som gerne vil nå det mål, de har sat sig, og det, de brænder for.

Så vil jeg gerne spørge Venstres ordfører: Hvad skal vi så gøre med alle de unge, som brænder for at ændre verden, som brænder for at lave frivilligt arbejde, for at være ansat i en lektiecafé i – hvad kunne vi forestille os? – dansk Røde Kors? Hvad skal vi gøre med de unge, som brænder for at snuse til, hvordan resten af verden ser ud, og derfor tager til udlandet? Hvad skal vi gøre med de unge, som er energiske på nogle andre områder end lige præcis deres videregående uddannelse?

Altså, ordføreren er jo selv inde på det: Der findes ikke kun én type unge mennesker i Danmark, selv om man nogle gange godt kan forstå Venstres politik, som om det er deres opfattelse.

Kl. 11:44

Første næstformand (Bertel Haarder):

Ordføreren.

Esben Lunde Larsen (V):

Jeg synes, jeg fornemmede en vis polemisk holdning i det sidste, der blev sagt, og som jeg naturligvis ikke kan genkende i Venstres politik.

Jeg vil gerne sige til fru Rosa Lund, at vi også er optaget af, at unge tager ud. Vi tilskynder med vores politik også unge til at engagere sig i samfundet, ikke bare herhjemme, men også i det at opleve verden. Vi er optaget af, at eksempelvis internationaliseringen i studierne bliver stærkere, og at man er opmærksom på det internationale, som Danmark er en del af; at man har fokus på det.

Men det er ikke sikkert, det skal være for lang tid. Det kan godt ske, det er meget hensigtsmæssigt, at man har 1 år, hvor man har sabbat, og hvor man er engageret i forskellige ting, men det er ikke sikkert, det skal være i så lang tid. Og hvis det er i længere tid, tager man jo også selv konsekvensen af det i forhold til reglerne om 1,08-kvotienten. Man er meget velkommen til at rejse ud, men ethvert valg er jo et fravalg af noget andet, og det er det også i det her tilfælde.

Kl. 11:45

Første næstformand (Bertel Haarder):

Fru Rosa Lund.

Kl. 11:45

Rosa Lund (EL):

Det er rigtigt, at ethvert valg er et fravalg af noget andet, så lad os holde fast i hr. Esben Lunde Larsens præmis om, at frivillighed og det at rejse ud i verden er en god ting.

Mener Venstre så, at den grænse, Venstre har været med til at sætte, nemlig 2 år, hvor man må lave frivilligt arbejde, og 2 år, hvor man må tage ud og søge andre oplevelser, er den rigtige grænse for, hvor meget man må være frivillig? Altså, hvordan bøjer man ligesom i Venstre det begreb – vi kan måske kalde det, at være frivillig og rejse ud i verden, at få nye oplevelser?

Kl. 11:45

Første næstformand (Bertel Haarder):

Ordføreren.

Kl. 11:45

Esben Lunde Larsen (V):

Nu vil jeg lade Enhedslisten om at være kategorisk, det er vi ikke i Venstre.

Som jeg sagde, fører valg også nogle fravalg med sig, og det gør det også i det her tilfælde. Vi er meget godt tilfredse med den regel, som den er i dag. Det var VK-regeringen, der i sin tid indførte den, og jeg kan med glæde konstatere, at alle partier med undtagelse af Enhedslisten bakker op om den. Derfor ser jeg heller ikke nogen grund til at ændre på det, som det er i øjeblikket. Reglen har den hensigt, den har, og med den når vi de mål, vi skal. Det bidrager den klart til.

Kl. 11:46

Første næstformand (Bertel Haarder):

Tak til Venstres ordfører. Så går vi til Socialdemokraternes ordfører, fru Mette Reissmann.

Kl. 11:46

(Ordfører)

Mette Reissmann (S):

Enhedslisten har fremsat forslag om at afskaffe bonus ved tidlig studiestart. Reglen betyder, at studenter, der søger ind på en videregående uddannelse inden for 2 år efter deres gymnasiale eksamen, kan gange deres gennemsnit med 1,08.

Bestemmelsen gælder kun for uddannelser med adgangsbe- grænsning, hvilket der var på 37 pct. af uddannelserne ved optaget i 2012, dvs. på hver tredje uddannelse. I 2011 havde reglen kun direkte virkning for 500 optagne ud af ca. 57.000, hvilket er en meget lille del. Men reglen har en klar signalværdi, for flere og flere unge holder en kortere uddannelsespause mellem gymnasiet og en videregående ud- dannelse.

For Socialdemokraterne er det umådelig vigtigt, at flere unge tag- er en uddannelse. Det ikke kun en ambition for samfundsøkonomi- ens skyld. En uddannelse kan for det enkelte unge menneske betyde mere frihed og tryghed i fremtiden.

Det er selvfølgelig vigtigt, at de unge studenter er afklarede med hensyn til deres studievalg og motiverede til at starte på en videregå- ende uddannelse. Det giver de bedste forudsætninger for en god stu- dietid. Og heldigvis er der også mange, der er klar direkte efter stu- dentereksamen og oven i købet efter en velfortjent sommerferie.

Det er også naturligt, som Enhedslisten påpeger, at nogle unge har brug for lidt ekstra tid til at beslutte sig, finde modet og motiva- tionen til at studere videre. Det skal der også være plads til, og det er der også med de nuværende regler. 2 år er ganske lang tid. Når man er 18, 19 eller 20 år, virker 2 år som rigtig lang tid.

Jeg tror, at det bedste, vi kan gøre for de unge, der ikke er helt afklarede om deres studievalg efter gymnasiet, er at sikre ordentlig vejledning og rådgivning i uddannelsessystemet, så de får den bedst mulige sparring, før de skal træffe disse valg, som vil forme deres fremtid.

Reglen om bonus for tidlig studiestart er kun en ganske lille brik i det store uddannelsespolitiske puslespil. Og som ministeren har re- degjort for, er det en regel, der kun havde reel praktisk betydning for ganske få af de næsten 60.000, som blev optaget i 2012.

Socialdemokraterne og regeringen har det mål, at de studerende skal blive tidligere færdige med deres uddannelse, og her har det na- turligvis betydning, hvor lang pause man holder efter gymnasiet. Derfor ser Socialdemokraterne heller ikke noget problem i, at man sender et signal til de unge om, at de skal tidligere i gang med en videregående uddannelse.

Socialdemokraterne kan derfor ikke støtte Enhedslistens forslag.
Kl. 11:48

Første næstformand (Bertel Haarder):

Der er igen en kort bemærkning fra fru Rosa Lund.

Kl. 11:48

Rosa Lund (EL):

Tak. Fru Mette Reissmann siger, at Socialdemokraterne har et mål om, at de studerende skal blive tidligere færdig med deres uddannel- se. Men som det fremgår af den debat, som vi har kunnet følge her i det sidste halve år, har Socialdemokraterne også et mål om, at vi skal uddanne den dygtigste generation nogen sinde. Så jeg vil gerne spør- ge den socialdemokratiske ordfører: Bliver man nødvendigvis dygti- gere af at være hurtigere? Altså, er der en sammenhæng mellem det at være hurtig og det at være dygtig?

Kl. 11:49

Første næstformand (Bertel Haarder):

Ordføreren.

Kl. 11:49

Mette Reissmann (S):

Det kan ikke umiddelbart påvises, vil jeg sige til fru Rosa Lund, men det kan ej heller afvises. Det er jo meget individuelt. Det kan, hvilket jeg også sagde i min tale, ikke afvises, at det i nogle sammenhænge er sådan, at man vil opnå lige præcis det langstrakte mål, nemlig at kunne komme ud at virke i et arbejdsliv med sin uddannelse med den viden og med den erfaring, man har også har akkumuleret under

en forhåbentlig god studietid. Det er faktisk der, hvor den studeren- de, som derefter nu dimmitterer, vil kunne opnå den største tryghed og den største frihed.

Kl. 11:50

Første næstformand (Bertel Haarder):

Rosa Lund.

Kl. 11:50

Rosa Lund (EL):

Tak. Fru Mette Reissmann sagde i sin ordførertale også, at noget af det, der skulle til, for at få de studerende hurtigere igennem, var me- re vejledning og mere rådgivning. Det er vi i Enhedslisten sådan set meget enige i. Derfor vil jeg gerne spørge fru Mette Reissmann, om man i de diskussioner, man nu engang måtte have i Socialdemokrati- et, har diskussioner af den her regel. For i en artikel i Berlingske Ti- dende fra januar 2010 udtaler fru Kirsten Brosbøl, som dengang var forskningsordfører for Socialdemokratiet, at det er oplagt, at vi får en ny drøftelse af 1,08-reglen.

Så jeg vil gerne spørge Socialdemokraterne, om man kan være med til at – hvad kan jeg sige? – påskønne, at vi får en ny drøftelse af den her regel, og i givet fald sige, i hvilken retning man ønsker at vi skal gå med hensyn til reglen.

Kl. 11:50

Første næstformand (Bertel Haarder):

Ordføreren.

Kl. 11:51

Mette Reissmann (S):

Jeg kan forvisse fru Rosa Lund om, at lige præcis rådgivning og vej- ledning allerede i udskolingen i folkeskolen og også op igennem en adgangsgivende ungdomsuddannelse er noget, som Socialdemokra- terne lægger meget stor vægt på, og som vi sætter stor pris på. Vi ved, hvor vigtigt det er med denne sparring, og vi ved i øvrigt også, hvor vigtigt det er, at der er denne drøftelse mellem eleven – for det er jo sådan, man benævnes, når man går i folkeskolen – og en studie- vejleder, for at man kan træffe de rigtige valg. Så det er der hos So- cialdemokraterne ikke nogen tvivl om. Lad mig også understrege her, at det er det, vi vil, fordi det kan være med til at gøre, at den kommende studerende i første omgang vælger rigtigt, og at det må- ske dermed kan spare den studerende for den frustration, der består i, at man vælger forkert, og at man bliver sat lidt tilbage i forhold til, hvad ens egentlige drøm er.

Hvorvidt vi vil lade den regel, som er til debat i dag, indgå i det fremtidige reformarbejde, er et spørgsmål, som ministeren også alle- rede har svaret på. Der kan jeg også sige, at det vil indgå i Socialde- mokraternes overvejelser, når det er, vi samlet set skal se på, hvad det er for nogle incitamentsstrukturer, som i det hele taget kan gøre, at vi sikrer, at de studerende får de bedst tænkelige rammer, og at vi i øvrigt også samtidig når den målsætning, som regeringen har for- muleret på det her område.

Kl. 11:52

Første næstformand (Bertel Haarder):

Tak til Socialdemokraternes ordfører. Og så går vi videre til Dansk Folkepartis ordfører, hr. Jens Henrik Thulesen Dahl.

Kl. 11:52

(Ordfører)

Jens Henrik Thulesen Dahl (DF):

Bonus for hurtig studiestart – hvorfor er det så slemt? Det her er en ordning, der belønner målrettethed. Det er en ordning, som belønner, at man finder ud af, hvad man vil. Det har jeg svært ved at se det helt slemme i.

Vi havde formanden for Danske Gymnasieelevers Sammenslutning i foretræde i udvalget den anden dag, og hun var vældig veltalende og velargumenteret. Hun talte for, at man skulle fjerne den her regel på grund af en frygt for, at det kunne være svært at komme ind efterfølgende. Samtidig ville hun godt erkende, at der er et samfundsbehov for, at unge kommer hurtigere i gang med en uddannelse.

Som alternativt forslag til reglen blev det foreslået, at der skulle være bedre rådgivning og bedre vejledning. Og der skal ikke være nogen tvivl om, at der selvfølgelig ikke skal være mangel på oplysning og viden om, hvad der sinker studiestarten, sådan at man fra start får valgt den rigtige uddannelse. Men kernen i den her regel om, at der skal være en tilskyndelse til at gå i gang med en videregående uddannelse, er der ikke noget i vejen med. I Dansk Folkeparti vil vi gerne være med til at se på incitamentsstrukturen og se på alle veje, der kan være, for at hjælpe unge til at træffe det rigtige valg i første omgang. Men det er ikke noget argument for at fjerne reglen.

Vi mener faktisk, at 2 år er god tid til at finde ud af, hvad man vil have for en uddannelse, og vi tror faktisk ikke på, at man vælger mere rigtigt, fordi man har mere end 2 år, tværtimod mener vi at det både er til samfundets og den unges fordel, at vi som samfund skubber på, for at man kommer i gang.

Det er så i orden, at der er nogle, der vælger at bruge længere tid, men hvis man gør det, må man også acceptere, at det har en indflydelse på de valg og de muligheder, man har, samtidig med at vi jo så heldigvis kan se, at der er rigtig, rigtig mange muligheder. Der er ikke ret mange uddannelser, under halvdelen af uddannelserne, hvor det her overhovedet har en effekt.

Så konkluderende må jeg sige, at Dansk Folkeparti ikke kan støtte det her beslutningsforslag.

Kl. 11:54

Første næstformand (Bertel Haarder):

Der er igen en kort bemærkning fra fru Rosa Lund.

Kl. 11:54

Rosa Lund (EL):

Tak. I 2010 var Dansk Folkeparti af den opfattelse, at den her regel medførte, at der var nogle studenter, der kom i klemme, og i den forbindelse udtalte den daværende forskningsordfører for Dansk Folkeparti, Jesper Langballe, i en artikel i Berlingske Tidende i januar:

Systemet har aldrig været vores livret, og nu vil jeg stille spørgsmål til ministeren, om han ikke finder grund til at genoverveje, under indtryk af at studenter kommer i klemme.

Han mente altså at genoverveje reglen. Så jeg vil gerne spørge Dansk Folkepartis ordfører, om Dansk Folkeparti ikke støtter forslaget, fordi man er blevet forvissat om, at reglen er en bragende god idé.

Kl. 11:55

Første næstformand (Bertel Haarder):

Ordføreren.

Kl. 11:55

Jens Henrik Thulesen Dahl (DF):

Vi er helt sikre på, at det at tilskynde de unge til at komme hurtigere i gang faktisk er en god idé. Det er også vigtigt, at man har mulighed for at få et pusterum, som man også har med den her regel; man kan vente 1 år, og man kan faktisk også vente 2 år, før man går i gang.

Vi kan se, at det har haft en indflydelse på, om man kommer i gang tidligere. Vi er helt med på, at vi skal se på andre incitamentsstrukturer, og vi skal også se på at sikre en bedre rådgivning, så vi hjælper de unge til at komme rigtigt ind på uddannelsen. Men vi tror ikke på, at det giver dem et bedre valg at vente længere med at komme i gang.

Kl. 11:55

Første næstformand (Bertel Haarder):

Rosa Lund.

Kl. 11:55

Rosa Lund (EL):

Tak. Jeg kan jo være ked af, at Dansk Folkeparti ikke længere er bekymret for den her regel, for det er vi bestemt i Enhedslisten. Til gengæld er jeg meget glad for, at Dansk Folkepartis ordfører siger, at vi så skal have bedre rådgivning og vejledning, for man har sådan set – og det har Dansk Folkeparti jo været med til – flyttet vejledningen væk fra de studerende, og det er ikke længere alle gymnasieelever og htx-elever og hhx-elever, der har adgang til en vejleder.

Så jeg vil gerne spørge ordføreren for Dansk Folkeparti, om man så vil være med til at kigge på hele vejledningssystemet fra ungdomsuddannelse til videregående uddannelse, så vi sikrer, at alle studerende, der har brug for at tale med en vejleder, også får mulighed for det.

Kl. 11:56

Første næstformand (Bertel Haarder):

Ordføreren.

Kl. 11:56

Jens Henrik Thulesen Dahl (DF):

Jamen vi er fuldstændig klar over, at der er en udfordring i den måde, man har fået strikket vejledningsstrukturen sammen på, og det vil vi meget gerne være med til at se på. For det bedste, vi kan gøre for de unge, er sådan set at hjælpe dem til at træffe de rigtige valg, så der ikke er nogen, der vælger forkert, fordi de ikke har oplysninger eller ikke har den rigtige vejledning. Så det er en åbenlys ting – selvfølgelig vil vi gerne være med til at kigge på det.

Kl. 11:57

Første næstformand (Bertel Haarder):

Tak til Dansk Folkepartis ordfører. Så går vi til Socialistisk Folkepartis ordfører, fru Lisbeth Bech Poulsen, der vistnok også taler på Det Radikale Venstres vegne.

Kl. 11:57

(Ordfører)

Lisbeth Bech Poulsen (SF):

Ja, jeg taler også på vegne af den radikale ordfører, fru Sofie Carsten Nielsen. Fredag er jo en travl dag for os, der også sidder i Europaudvalget, så vi må dele det fifty-fifty, med hensyn til hvor vi skal passe vores arbejde.

For et par uger siden var vi her i salen, i hvert fald Enhedslistens ordfører og jeg, og diskuterede det samme forslag på ministeren for børn og unges område. Jeg synes jo, det er en rigtig god diskussion at tage, fordi den samler nogle centrale pointer, både hvor vi er enige, og hvor vi er uenige, med hensyn til hvad vi ønsker med vores uddannelsessystem.

Vi ønsker selvfølgelig, at børn og unge bliver så dygtige som muligt. Vi ønsker også, at de bliver dannede, oplyste og demokratiske borgere. Vi ønsker også, det er i hvert fald en målsætning, som jeg ved at Enhedslistens ordfører og jeg deler, at uddannelsessystemet bliver et sted, hvor den negative sociale arv kan brydes ved forskellige forordninger. Sidste gang, vi var her, diskuterede vi også de tiltag, der sker på børne- og undervisningsområdet, med lektiecafeer og en mere inkluderende folkeskole osv. Det er jo rigtigt, som Enhedslistens ordfører siger, at vi har et problem med, at vi i dag ikke er gode nok til at bryde den sociale arv i uddannelsessystemet.

Det er jo nogle af de ting, som vi gerne vil rette op på. Det er nogle af de ting, som vi ikke synes fungerer godt nok. Vi kan se, at

der er en meget større chance for at få en lang videregående uddannelse, hvis man er barn af forældre med en lang videregående uddannelse, end hvis man er barn af forældre, der er ufaglærte. Det er et rigtig stort problem, og fra SF's side deler vi hundrede procent den målsætning, og det gør regeringen også, at uddannelsessystemet skal være et sted, hvor børn og unge har reelt lige muligheder. Men når det er sagt, er vi jo ikke alle sammen født lige kloge eller lige gode. Jeg har aldrig været specielt god til matematik, og derfor fik jeg ikke super høje karakterer i det.

Fra SF's side mener vi ikke, at vi skal afskaffe karaktersystemet, og det er lidt det, jeg ser er substansen i den her diskussion. Jeg ved godt, at det forslag, Enhedslisten har fremsat, handler om at afskaffe bonus ved tidlig studiestart, men den bonus drejer sig jo om, at man kan opgradere sit karaktergennemsnit, hvis man skynder sig noget mere. I forhold til det handler det jo om, at vi kan se, at børn fra det, som man med et mindre pænt ord kalder uddannelsesfremmede hjem, får lavere karakter end børn fra akademikerhjem. Karaktererne bliver et symbol på, at der ikke er reelt lige muligheder i dag, og det er der, kampen skal stå.

Når vi ikke ønsker at afskaffe den her regel og ikke støtter Enhedslistens forslag, så er det punkt 1, fordi vi ønsker, der er et incitament til, at unge starter på en uddannelse hurtigere – det har vi brug for, for der er nogle, der venter i lang tid – punkt 2, fordi forslaget handler egentlig om, hvad man synes om karaktersystemet. Vi synes, at karaktersystemet skal give et relativt klart billede af, hvad børn og unge kan.

Når det så er sagt, ved vi jo også, at der er en række udfordringer, for alle børn og unge har ikke den samme bagage med, og selv om der er to unge eller to børn, som egentlig er lige dygtige, gør det en forskel, om man har forældre, der kan hjælpe derhjemme, om der er lektiehjælp osv. Det er der, vi fra SF's side synes kampen skal stå, nemlig om at give reelt lige muligheder. Men vi kan aldrig gøre børn og unge fuldstændig lige, for nogle vil altid være bedre til matematik, nogle til at læse, skrive og regne, og det kan vi ikke gøre noget som helst ved, men vi kan gøre noget for at give reelt lige muligheder.

SF kan ikke støtte beslutningsforslaget.

Kl. 12:01

Første næstformand (Bertel Haarder):

Fru Rosa Lund har igen en kort bemærkning.

Kl. 12:01

Rosa Lund (EL):

Tak. Jeg håber, at ordføreren har læst forslaget, for substansen er i den grad ikke at afskaffe karaktersystemet; så havde vi nok fremsat forslag om det, hvis det var det, der var substansen. Substansen er, at vi i Enhedslisten ikke mener, at man skal presse de unge igennem uddannelsessystemet. Det mener man heller ikke i elev- og studenterbevægelsen, og derfor støtter samtlige organisationer i elev- og studenterbevægelsen det her forslag. Påvirker det slet ikke SF's ordfører?

Kl. 12:02

Første næstformand (Bertel Haarder):

Ordføreren.

Kl. 12:02

Lisbeth Bech Poulsen (SF):

Jo, det gør det, men det gør også indtryk, at der er nogle, for hvem det varer ret lang tid, før de beslutter, om de skal læse videre, og der vil vi gerne sige – for det handler ikke altid kun om, hvilken baggrund man har, der er også unge fra akademikerhjem, som synes, at der skal gå en del år, før de beslutter sig – at vi synes, det er fint nok at give et incitament til at komme hurtigere i gang, hvis det er den

vej, man skal gå, med en lang uddannelse eller en mellemlang videregående uddannelse. Efter at jeg havde brugt 1 sabbatår, sagde min far: Nu skal du komme i gang, nu har du simpelt hen slentret rundt længe nok. Da jeg så havde brugt 2 år, var han jo ved at gå ud af sit gode skind, men jeg fik alligevel en uddannelse, og jeg tror, at han måske i dag synes, det var fint nok, at jeg kom ud i verden og blev lidt mere moden, før jeg startede. Så 2 år synes vi fra SF's side er et fint tidsrum.

Kl. 12:03

Første næstformand (Bertel Haarder):

Rosa Lund.

Kl. 12:03

Rosa Lund (EL):

Nu ved jeg jo ikke, om fru Lisbeth Bech Poulsen brugte sit sabbatår på at slentre. Jeg brugte ikke mine 3 sabbatår – jeg kigger på ministeren og føler nærmest, jeg skal sige undskyld, men ja, 3 sabbatår – på at slentre. Jeg vil gerne spørge fru Lisbeth Bech Poulsen: Da den her regel blev indført, sagde SF's daværende uddannelsesordfører, Nanna Westerby, at den eneste grund til, at SF bakkede op om forslaget, var, at man hellere ville have det her, end man ville have nedskæringer på SU. Så når nu SF ikke vil være med til at fjerne reglen i dag, kan SF's ordfører så garantere, at det er, fordi regeringen ikke har planlagt at lave nogen nedskæringer i vores SU-system?

Kl. 12:03

Første næstformand (Bertel Haarder):

Ordføreren.

Kl. 12:03

Lisbeth Bech Poulsen (SF):

Det er jo to vidt forskellige ting. Som ordføreren også ved, skal vi i gang med at kigge på hele begrebet hurtigere igennem uddannelsessystemet under et. SF synes, at SU er en hjørnesten i et frit og lige uddannelsessystem – så frit og lige, som det nu er i dag, vi vil gerne gøre det endnu mere frit og lige. SU'en er helt og aldeles vigtig i den sammenhæng, fordi den også giver mulighed for unge, der ikke har økonomisk opbakning hjemmefra. Så jeg synes ikke, vi skal blande de her to ting sammen, men i den her kontekst synes vi, det er fint at sige 2 år. Og da jeg sagde slendrian, var det min fars udtryk. Han endte jo faktisk med at sige, at det måske var meget fint, at man lige kunne tage 1 år eller 2 til at lære nogle ting, komme ud i verden, få nogle nye oplevelser osv. Fra SF's side har vi ikke noget imod, at der er nogle, der lige tager 1 år, måske også 2 år, men at der går 5 eller 6 år, og at der også er nogle, der meget lang tid om at færdiggøre deres uddannelse, synes vi er et problem.

Vi synes også, at når man bruger rigtig mange penge på at skabe et uddannelsessystem, der er så godt som muligt – og vi skal gøre det endnu bedre – hvor der er gratis uddannelse, hvor der er SU, så kan man også godt stille nogle krav.

Kl. 12:05

Første næstformand (Bertel Haarder):

Tak til SF's ordfører. Den sidste ordfører er hr. Lars Barfoed for Det Konservative Folkeparti.

Kl. 12:05

(Ordfører)

Lars Barfoed (KF):

Jeg taler på vegne af vores ordfører i Det Konservative Folkeparti, fru Mai Henriksen, som ikke kan være til stede her i dag, og skal derfor sige, hvad hun ellers havde tænkt sig at sige. Men inden jeg siger, hvad hun havde tænkt sig at sige, så skal jeg bare starte med at sige, at jeg betragter det her forslag fra Enhedslisten som den sæd-

vanlige leflen for nogle studenterorganisationer, som man gerne vil have for at få nogle flere stemmer på bekostning af det, der i virkeligheden er i det her samfunds interesser, nemlig at flere studerende får taget deres uddannelse hurtigere. Der er jo ikke tale om, at man med den ordning, som vi har i dag, forbyder nogen som helst at tage sabbatår, vente med at tage deres uddannelse eller tage deres uddannelse om. Det kan man jo bare gøre, men det her er en bonus til dem, der skynder sig, for det har det her samfund brug for.

Så skal jeg gå over til det, fru Mai Henriksen havde tænkt sig at sige: I dag kan studenter jo gange karaktergennemsnittet med 1,08, hvis de søger ind på en uddannelse senest 2 år efter endt studentereksamene. Det system kalder vi en kvikbonus, fordi man jo netop får en bonus i form af et højere snit. Det var den borgerlige regering, som indførte kvikbonussystemet, og så er det selvfølgelig også sådan, at vi står ved den bonusordning, for det giver en øget tilskyndelse til at starte tidligere på en videregående uddannelse, og i uddannelsessystemet ønsker Det Konservative folkeparti at belønne tidlig studiestart.

Så kan man diskutere, om der er tale om en tidlig studiestart efter sådan en 2-årig periode, hvor man altså har kunnet holde sabbatår, men vi bakker op om den eksisterende regel, og vi gør det i særdeleshed ud fra den betragtning, at reglen kan være med til, at studerende med et svagere fagligt udgangspunkt via beslutsomhed kan få forbedret deres gennemsnit, og det kan jo lige netop være nok til at hjælpe en del af de studerende ind på deres drømmeuddannelse. Der er ingen tvivl om, at det ville være en kæmpe skuffelse for netop den del af elevgruppen, hvis kvikbonus blev fjernet.

I bemærkningerne til Enhedslistens beslutningsforslag bliver det så nævnt, at 1,08-reglen presser de unge ud over det acceptable. Men at udråbe alle studenter til hjælpeløse ofre, der presses ind på uddannelserne, er simpelt hen at male et fortegnet billede, og det er på ingen måde rigtigt. Det er en undervurdering af de studerende, hvilket måske afkræfter lidt det, jeg sagde før, med, at man forsøger at lefle for de studerende, for det gør man da ikke, når man i den grad påstår, at de skulle være pressede og slet ikke kan klare sådan en bonusregel. Studenter er selvfølgelig ikke ofre. De er kendetegnet ved, at de træffer aktive valg. Så hvis man ikke er klar til at starte med at læse på en videregående uddannelse, vil man jo bare undlade at søge ind, og så vil man formentlig også typisk vælge en ansøgningsstrategi gennem kvote 2 og bruge sine sabbatår på at optjene relevante erfaringer.

Så nævner man i bemærkningerne til forslaget også frafald, og her kan det blot konstateres, at de uddannelsesinstitutioner, som har optagelsessamtaler, har et lavere frafald end andre tilsvarende uddannelsesinstitutioner. Det gælder f.eks. for lægestudiet i Odense, hvor frafaldet er blevet reduceret betydeligt. Pointen er jo, at frafald ikke alene har at gøre med de studerendes alder. Det har lige så meget at gøre med, om de studerende rent faktisk nøje har overvejet, om de ønsker at læse det pågældende fag. De overvejelser bliver typisk mere eksplicitte, når man er til en optagelsessamtale til f.eks. medicinstudiet og skal forklare, hvorfor man netop ønsker at læse medicin.

I forliget om læreruddannelsen er optagelsessamtaler et vigtigt element, som Konservative fik indført netop med det formål at bekæmpe frafald. Så vi er meget optaget af frafaldsdiskussionen og diskuterer gerne initiativer her i Folketingssalen, som kan bekæmpe frafald. Vi tror ikke, kvikbonus er med til at skabe et større eller mindre frafald, men vi tror på, at kvikbonus er med til at få flere i gang med en uddannelse tidligere.

Derfor ønsker vi at bevare kvikbonusordningen, og derfor kan vi ikke tilslutte os dette beslutningsforslag.

Kl. 12:10

Første næstformand (Bertel Haarder):

Det udløste sært nok en kort bemærkning fra fru Rosa Lund.

Kl. 12:10

Rosa Lund (EL):

Tak. Nu må jeg jo nok lade være med at kommentere noget af det, som hr. Lars Barfoed siger på vegne af fru Mai Henriksen, for hun er her jo ikke. Men når jeg alligevel kommer med en kort bemærkning, er det, fordi jeg gerne vil spørge hr. Lars Barfoed: Hvis det her handlede om Enhedslistens vælgere, tror hr. Lars Barfoed så ikke, at vi i Enhedslisten var gået efter organisationer, hvor medlemmerne rent faktisk har stemmeret?

Det her handler jo netop ikke om vælgere; det er ikke sådan, vi laver politik i Enhedslisten. Det her handler om, hvad der er i samfundets interesse. Mener hr. Lars Barfoed ikke, at det er i samfundets interesse, at elever vælger uddannelse rigtigt første gang, altså at man som elev ikke får et nederlag, når man starter på det forkerte universitetsstudie eller på det forkerte professionsbachelorstudie? Det kan kræve noget tid at finde ud af, hvad der er det rigtige. Mener hr. Lars Barfoed ikke, at det en god idé, at vores studenter vælger rigtigt første gang?

Kl. 12:11

Første næstformand (Bertel Haarder):
Ordføreren.

Kl. 12:11

Lars Barfoed (KF):

Altså, nu er jeg ikke ekspert i og bruger egentlig ikke nogen særlige ressourcer i det daglige på at analysere mig frem til, hvordan Enhedslisten får flere stemmer. Jeg har nok at gøre med at finde ud af, hvordan Det Konservative Folkeparti får flere stemmer. Men altså, mig bekendt er den gruppe, man taler til her, vel folk, som har stemmeret. Det kan man vel ikke komme bort fra. Og hvis enkelte af dem ikke har fået det endnu, får de det jo snart. Så jeg kan nu ikke se andet, end at det er et udtryk for, at man lefler for den gruppe.

Men helt seriøst er jeg jo selvfølgelig optaget af spørgsmålet om frafald og det at vælge studium rigtigt. Men der er det bare pointen, at det snarere sker ved f.eks. grundige samtaler, når man bliver optaget på uddannelserne, så vi på den måde sikrer, at de pågældende har overvejet deres evner, interesser og kompetencer i forhold til det studium, de går ind på, og deres måde at arbejde på i forhold til den måde, man arbejder på på den pågældende uddannelsesinstitution osv. Jeg tror snarere, det er sådan nogle forhold, der er afgørende for at bekæmpe frafaldet.

Kl. 12:12

Første næstformand (Bertel Haarder):
Rosa Lund.

Kl. 12:12

Rosa Lund (EL):

[Lydudfald] ... diskussionen om både mit eget partis og den konservative ordførers partis vælgertilslutning. Den diskussion synes jeg vi skal lade ligge, for jeg synes faktisk, hr. Lars Barfoed sagde noget virkelig interessant her til sidst. Skal jeg forstå det sådan, at Det Konservative Folkeparti og hr. Lars Barfoed vil være med til at arbejde for, at vi ændrer optagelsessystemet, så det bliver mere alsidigt, så det ikke længere kun skal basere sig på karakterer, men netop også på engagement, på optagelsessamtaler osv.? For i den debat vil vi da meget gerne se Det Konservative Folkeparti, og der er jeg da næsten lige ved at sige, at vi kunne stå på samme side.

Kl. 12:12

Første næstformand (Bertel Haarder):
Ordføreren.

Kl. 12:12

Lars Barfoed (KF):

Jamen det kunne da være interessant. I hvert fald er det jo sådan, at vi i forbindelse med drøftelserne om læreruddannelsen var optaget af at få optagelsessamtaler indført på læreruddannelsen, fordi det kan bidrage til at undgå frafald. Det udelukker jo ikke, at man samtidig har nogle optagelseskriterier. Men kombinationen af kriterier og det, at man har nogle optagelsessamtaler, tror vi kan virke. Så vi tager da meget gerne en dialog om, om det er et system, der kan udbredes i vores uddannelsessystem.

Kl. 12:13

Første næstformand (Bertel Haarder):

Tak til hr. Lars Barfoed. Så giver jeg ordet til ordføreren for forslagsstillerne, som er fru Rosa Lund, som det nok er fremgået.

Kl. 12:13

(Ordfører for forslagsstillerne)

Rosa Lund (EL):

Tak. Tak for en god debat. Jeg vil lige starte med at fortælle om min egen uddannelseshistorie, jeg har nemlig gjort alt det, som det i dag er blevet fremhævet at man ikke må gøre. Jeg har gået i 10. klasse på en efterskole, efter at jeg gik ud af folkeskolen. Det betød, jeg kom senere i gang med min gymnasieuddannelse. Da jeg så blev student, var jeg formand for Danske Gymnasieelevers Sammenslutning, som jeg arbejdede frivilligt for i et år. Da jeg var færdig med det, blev jeg ansat i forbindelse med sprogstimulering i en daginstitution på Indre Nørrebro, hvor jeg arbejdede i 2 år.

Jeg har altså taget 3 sabbatår, inden jeg startede på statskundskab i 2009. Jeg havde brug for 3 sabbatår, fordi jeg ikke rigtig vidste, hvad jeg ville, og hvor jeg ville hen. Jeg var meget i tvivl om, om jeg skulle starte på en af de såkaldte velfærdsuddannelser og uddanne mig til pædagog, eller om jeg skulle ligesom gå den anden vej og arbejde med det pædagogiske felt med en anden baggrund, nemlig som embedsmand enten i et ministerie eller i en børn- og ungeforvaltning i en kommune. Men efter 3 år faldt valget altså på statskundskab, og jeg brugte nu engang 3 år.

I Enhedslisten foreslår vi, at man afskaffer den såkaldte 1,08-regel, som er den regel, som vi har diskuteret i dag, hvorefter man må gange sit karaktergennemsnit med 1,08, hvis man starter på en videregående uddannelse inden for 2 år, efter man har fået studenterhuen på. Reglen fungerer som incitament til at få studerende til hurtigere at starte på en videregående uddannelse. Vi foreslår, at reglen afskaffes, fordi den slet og ret presser de studerende og straffer dem, som vælger at gå en anden vej end den lige vej igennem vores uddannelsessystem.

I vores uddannelsessystem i Danmark skal der være plads til alle dem, der har brug for at blive klar til en videregående uddannelse. Der skal være plads til dem, som gerne vil tilegne sig ny viden ved at rejse ud i verden. Der skal være plads til alle dem, som gerne vil have erhvervs erfaring, inden de starter på deres videregående uddannelse. Og der skal være plads til, at dem, der er skoletrætte, kan få nye oplevelser, så de får mod på og lyst til at komme tilbage på skolebænken.

Vi har et fælles mål herinde, det er i hvert fald min opfattelse, og det fælles mål er, at mange unge mennesker i Danmark skal have en uddannelse, faktisk så mange som muligt, tror jeg endda jeg kan tillade mig at sige. Regeringen har en vision... Hej! (*svar på tilråb fra tilhørerpladserne*), og regeringen har en målsætning om ...

Kl. 12:16

Første næstformand (Bertel Haarder):

Det er fuldstændig utilstadeligt at tiltale nogen på tilhørerpladserne, og det er fuldstændig utilstadeligt, at man på tilhørerpladserne siger

noget som helst. Man skal også sætte sig ned meget stille. Det vil jeg gerne indskærpe. Jeg beder om, at der er helt ro på tilhørerpladserne, ellers kan man ikke komme ind i Folketinget.

Kl. 12:17

(Ordfører for forslagsstillerne)

Rosa Lund (EL):

Undskyld, formand. Regeringen har en målsætning om, at 60 pct. af en ungdomsårgang skal gennemføre en videregående uddannelse, og hvis den målsætning og vores vision om, at flere skal tage en uddannelse, skal nås, skal der også være plads til alle dem, som vælger at gå en anden vej end den lige vej.

Flere studenter begynder en videregående uddannelse i forhold til tidligere, og det er sådan set rigtig positivt, samtidig er der blevet flere videregående uddannelser med tårnhøje adgangskrav, og det betyder, at hvis studenterne vil ind på en bestemt uddannelse, bør de starte inden for 2 år efter endt studentereksamen, for så kan de gange deres snit og dermed få bedre forudsætninger for at komme ind. Det er jo det, vi diskuterer i dag. Det betyder bare, at reglen er med til at lægge et pres på studenterne, og det er jeg klar over muligvis er hensigten med reglen, men det har fatale konsekvenser. Presset får negative konsekvenser for de unge, der skynder sig videre, men først senere finder ud af, at de egentlig vil læse noget andet, eller for de unge, der mister motivationen undervejs og falder fra uddannelsen. Et omvalg eller et fravalg er ikke bare dyrt for samfundet, det er også meget dyrt for den enkelte.

Fra uddannelsesinstitutionernes egne undersøgelser ved vi, at frafaldet er højest for de helt unge, som bliver optaget på kvote 1, og som starter med det samme efter endt studentereksamen. Hvis frafaldet skal mindskes, og det tror jeg også vi har en fælles ambition og vision om, skal der være plads til, at man bruger lidt mere tid, som jeg selv gjorde, på at finde ud af, hvor man gerne vil hen. At bruge incitament som den her regel er også med til at lægge et enormt pres på de studerende, og det har altså psykiske konsekvenser. Det er noget, vi ikke har været inde på i debatten i dag, men vi skal ikke ret langt tilbage, før aviserne var fulde af historier om gymnasieelever og universitetsstuderende, som er stressramte. Når unge i så stigende omfang er ramt af stress, burde det altså få alle alarmklokker til at ringe, og jeg tror desværre, at det bunder i en politisk snak, og at der er gjort tiltag til, at man skal hurtigere igennem uddannelsessystemet. Det er altså i en ret tidlig alder, man bliver ramt af stress, hvis man gør det som gymnasieelev. Stress er selvfølgelig noget, der kan ramme os alle sammen, men jeg synes, vi har et ansvar for at forebygge stress, og de her skynd jer igennem-regler er altså ikke med til at forebygge stress – tværtimod.

Forslaget, altså den her regel, straffer de, vi kan kalde dem langsomme studerende, altså dem, der venter, og dem, der bruger tid, og samtidig er presset på de studerende slet ikke i tråd med regeringens målsætning om, at 60 pct. af en ungdomsårgang skal gennemføre en videregående uddannelse, for hvis det skal lykkes, skal der være gode vilkår for, at alle studerende kan komme ind på en uddannelse, og det er altså ikke med 1,08-reglen, de får det, for snittene stiger i vejret, og det udelukker altså nogle fra at starte på en videregående uddannelse.

Der skal være plads til alle – også dem, som har brug for at tænke sig om. Det har jeg sagt flere gange, men det er, fordi jeg faktisk synes, det er ret vigtigt, at vi har et uddannelsessystem, hvor der er plads til alle, og hvor vi sikrer, at man har lige muligheder for at tage ikke alene en ungdomsuddannelse, men også, og måske især, en videregående uddannelse. Vi skal af med myten om, at man automatisk er en god studerende, alene fordi man starter tidligt på en videregående uddannelse. Refleksion og viden kommer heldigvis også fra andre steder end bøgerne, viden kommer ikke mindst gennem oplevelser, erfaringer og refleksioner. Jeg tror faktisk, at man bliver en dygtigere studerende af at have været lidt ude i verden. Har man ef-

ter sin ungdomsuddannelse brugt tid på at rejse ud i verden, arbejdet i kassen i Netto eller som pædagogmedhjælper, været på højskole eller lavet frivilligt arbejde, er man for det første en hel del erfaringsrigere, for det andet er man kommet af med skoletræthed, og for det tredje er man blevet afklaret om, hvad man gerne vil lave resten af sit liv, for det er jo sådan set også det, man vælger, når man vælger sin videregående uddannelse.

I Enhedslisten foreslår vi altså, at reglen bliver afskaffet, fordi den presser de studerende og den straffer dem, der vælger at gå en anden vej end den lige. Når studenter presses, skaber det øget risiko for frafald og nederlag for nogle, mens det for andre bliver sværere overhovedet at komme ind på uddannelsen. Vi synes, regeringen skal droppe presset på de unge mennesker og i stedet fokusere på, hvordan vi får alle igennem, og hvordan vi får alle godt igennem, i stedet for at have et entydigt fokus på, hvordan vi får elever og studerende hurtigere igennem. Så det er altså en klar opfordring til regeringen.

Kl. 12:21

Derudover har jeg et enkelt, lille, åbent spørgsmål, som jeg håber at vi kan diskutere en anden gang: Hvad er det, de studerende skal skynde sig ud til? Arbejdsløshedsråden. Der er jo ikke rigtig nogen job at få. Er det så ikke mere favorabelt for samfundet, at de studerende bruger lidt mere tid på at tilegne sig ny viden og på at blive klogere, end at de skal skynde sig igennem.

Så vil jeg igen understrege og minde Folketingets partier om – og det håber jeg ordførerne vil tage med hjem og diskutere med deres partier – at alle aktørerne i uddannelsesverdenen og omkring uddannelsesverdenen synes, at den her regel er en dum, dum regel. Jeg synes da bestemt, at det hører med, når vi laver politik herinde, hvordan det rent faktisk fungerer ude i virkeligheden, og hvordan aktørerne opfatter reglerne.

Så er jeg rigtig glad for, at vi har slået fast i dag, at vejledning og rådgivning er vigtigt, at vi har fået slået fast i dag, at vores optagesystem ikke altid fungerer, som det skal, og at det er nogle ting, som vi skal kigge på. Det ser jeg da meget frem til at vi kan diskutere videre, og så vil jeg gerne slå en ting fast: Sabbatår er altså ikke slendreaar, som der blev sagt fra SF's ordfører, eller fjolleår, eller hvad vi ellers kan forestille os, og hvad et sabbatår ellers bliver kaldt i debatten. Sabbatår skal i høj grad, mener vi i Enhedslisten, ses som kompetencegivende år, og det må være min sidste pointe.

Kl. 12:23

Første næstformand (Bertel Haarder):

Der er en kort bemærkning fra hr. Esben Lunde Larsen.

Kl. 12:23

Esben Lunde Larsen (V):

Tak for det. Det er meget interessant at høre Enhedslistens ordfører tale om pres og straf. Hvordan kan det være en straf, blot fordi man ikke benytter sig af en ting? Blot fordi man ikke benytter sig af 1,08-reglen, hvordan kan det så være en straf? Enhedslistens ordfører taler også om, at de unge bliver presset. Jamen det er da et fuldstændig selvstændigt, frit valg, om man vælger at tage et eller to eller tre eller fire sabbatår og gøre alle de spændende ting, som fru Rosa Lund har beskrevet hun gjorde. Det er da et frit valg. Det har bare nogle konsekvenser, som alle andre frie valg. Så det med straf og pres tror jeg at fru Rosa Lund må uddybe lidt mere, for at vi andre kan forstå det, for jeg tror, at man skal have gået i Enhedslistens særlige skole for at forstå det.

Kl. 12:24

Første næstformand (Bertel Haarder):

Ordføreren.

Kl. 12:24

Rosa Lund (EL):

Først og fremmest vil jeg sige, at hr. Esben Lunde Larsen skulle være meget velkommen i Enhedslistens åbenbart særlige skole.

Jeg vil gerne minde hr. Esben Lunde Larsen om, at det, der er en gulerod for nogle, altså det positive incitament, der også ligger i det her forslag, altså er en straf for nogle andre. Det er det, for når man belønner dem, der starter hurtigere på deres uddannelse, ved at de får lov til at gange deres snit, så stiger adgangskvotienten på de videregående uddannelser i vejret. De er tårnhøje, og de er jo kun steget i år, og det udelukker altså dem, som har fået knap så gode karakterer, eller dem, som ikke har mulighed for at gange deres karaktersnit, fordi de har valgt at gå en anden vej end den, hr. Esben Lunde Larsen og hr. Esben Lunde Larsens parti nu lige synes er den rigtige. Derfor er det en straf. Det, der er en gulerod for nogle, er som oftest en straf for nogle andre i uddannelsessystemet.

Kl. 12:25

Første næstformand (Bertel Haarder):

Esben Lunde Larsen.

Kl. 12:25

Esben Lunde Larsen (V):

Skulle man blive i den optik, skulle de akutjob, som regeringen er i gang med i øjeblikket, også betegnes som en straf, for det er jo ikke alle, der kan få dem. Mig bekendt bakker Enhedslisten op om, at der skal gives særrettigheder til folk, der er på vej ud af dagpengesystemet. Hvad så med alle dem, der ikke er medlem af en a-kasse? Nu er det ikke, fordi vi skal åbne den debat, men det er bare for at illustrere, hvor helt håbløs den tanke er, som fru Rosa Lund står på talerstolen og giver udtryk for. Det er jo ikke en straf, blot fordi det har nogle konsekvenser for nogle.

Med hensyn til det, som fru Rosa Lund sagde om stress, er jeg sådan set enig i, at det er et problem, at der er mange unge i uddannelsessystemet, som lider af stress. Men der skal vi jo politisk appellere til, at de unge koncentrerer sig om deres studium og bruger fuld tid på deres studium, mens de er studerende. At der så måske kan blive tid til fritidsaktiviteter eller fritidsarbejde 5-10 timer om ugen, er rigtig fint, men det er der altså ingen unge studerende der får stress af. Næh, stressen kommer af, at man vil alt muligt andet sideløbende med, at man også skal være fuldtidsstuderende. Der har vi politisk en opgave i at sende det signal, at hovedfokus skal være på uddannelsen, når man er studerende og modtager SU. Er der så ressourcer til mere derudover, er det fint.

Kl. 12:26

Første næstformand (Bertel Haarder):

Ordføreren.

Kl. 12:26

Rosa Lund (EL):

Jeg er helt enig i, at hovedfokus, når man studerer, skal være på ens studie. Det er en af grundene til, at vi i Enhedslisten mener, at SU'en skal være lidt højere, end den er i dag, sådan at man som studerende ikke skal bekymre sig om at få sin økonomi til at løbe rundt, men sådan at man kan koncentrere sig fuldt ud om sit studium.

I forhold til akutjob og arbejdspladser og straf og gulerod og pisk sagde jeg faktisk i mit første svar til hr. Esben Lunde Larsen, at det, der i uddannelsessystemet er en gulerod for en, tit er en pisk for nogle andre, eller en straf for nogle andre. Jeg har meget svært ved at se, hvordan akutjob kan være en straf for nogen. Men når vi nu er inde på det, vil jeg sige, at det er helt rigtigt, at vi i Enhedslisten havde ønsket os en anden løsning, nemlig at der blev skabt flere arbejdspladser, at der blev skabt arbejdspladser nok til, at vi ikke havde så

høj en arbejdsløshed, som vi har i dag. Det er da bestemt rigtigt, at det var vores ønske i Enhedslisten.

Kl. 12:27

Første næstformand (Bertel Haarder):

Fru Lisbeth Bech Poulsen har bedt om en kort bemærkning.

Kl. 12:27

Lisbeth Bech Poulsen (SF):

Jeg synes, det er rigtig ufint, når man bliver citeret forkert her i Folketingssalen. Jeg har aldrig ment eller sagt, at der er tale om fjumreår eller slendrian. Jeg fortalte en anekdote, hvor en anden person har brugt det udtryk. Jeg synes tværtimod, at det kan være rigtig gavnligt for nogle, som måske ikke er helt klar, og som har brug for et år til at rejse, arbejde frivilligt eller andet. Så det vil jeg gerne have ordføreren til at trække tilbage. Jeg synes, det er dårlig stil.

Kl. 12:27

Første næstformand (Bertel Haarder):

Ordføreren.

Kl. 12:28

Rosa Lund (EL):

Jeg vil hjertens gerne trække det tilbage, og så vil jeg minde fru Lisbeth Bech Poulsen om, at det, jeg forsøgte at citere hende for, var det her om slentreårene og ikke det andet om fjumreårene. Der henviste jeg også til, at det var noget, det var blevet kaldt i debatten. Men jeg vil hjertens gerne trække udtalelsen tilbage.

Kl. 12:28

Første næstformand (Bertel Haarder):

Så kan vi vist lade den sag stå der. Tak til ordføreren for forslagsstillerne, de øvrige ordførere og til ministeren.

Da der ikke er flere, der har bedt om ordet, er forhandlingen sluttet.

Jeg foreslår, at forslaget til folketingsbeslutning henvises til Udvalget for Forskning, Innovation og Videregående Uddannelser. Hvis ingen gør indsigelse, betragter jeg det som vedtaget.

Det er vedtaget.

Kl. 12:28

Meddelelser fra formanden

Første næstformand (Bertel Haarder):

Der er ikke mere at foretage i dette møde.

Folketingets næste møde afholdes på tirsdag, den 4. december 2012, kl. 13.00.

Jeg henviser til den dagsorden, der fremgår af Folketingets hjemmeside, og skal i øvrigt henvise til ugeplanen, der ligeledes fremgår af Folketingets hjemmeside.

Mødet er hævet. (Kl. 12:29).
